

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΤΓ/01/2024

18 Νοεμβρίου 2024

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Τμήμα Γεωργίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη	1
2.	Εισαγωγή	4
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία	7
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	7
3.2	Σκοπός του ελέγχου	7
3.3	Μεθοδολογία.....	8
3.4	Κριτήρια ελέγχου	9
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	10
4.1	Καταβολή εισφορών.....	10
4.1.1	Ελάχιστο όριο καλλιεργειών και μη υποχρεωτική καταβολή ετήσιας εισφοράς.....	10
4.1.2	Δήλωση ψευδών/λανθασμένων στοιχείων καλλιέργειας.....	11
4.1.3	Εξουσιοδότηση ΚΟΑΠ για αποκοπή εισφοράς.....	12
4.1.4	Δήλωση Καλλιέργειας και Ζημιάς.....	12
4.1.5	Μη προσκόμιση απαιτητών εγγράφων/πλήρως συμπληρωμένης Δήλωσης Καλλιέργειας.....	13
4.1.6	Προπληρωμές εισφορών από παραγωγούς που δεν είναι αιτητές Εκταρικών Επιδοτήσεων.....	14
4.1.7	Παραγωγοί/κάτοχοι αιγοπροβάτων που δεν συμμετέχουν στο Σχέδιο Κεφαλικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ.....	14
4.1.8	Νομιμότητα κατοχής τεμαχίων.....	15
4.1.9	Αποκοπές από επιδοτήσεις ΚΟΑΠ.....	16
4.2	Καταβολή αποζημιώσεων.....	17
4.2.1	Αναγγελία ζημιάς.....	17
4.2.2	Αναγγελίες Ζημιάς εκτός κριτηρίων.....	18
4.2.3	Αξιολόγηση και Εκτίμηση Αναγγελιών Ζημιάς.....	19
4.2.4	Υποβολή Δηλώσεων Ζημιάς.....	19
4.2.5	Έλεγχος Κριτηρίων Επιλεξιμότητας.....	20
4.2.6	Παραλαβή και έλεγχος Δηλώσεων Ζημιάς.....	21
4.2.7	Εκτιμήσεις Ζημιών.....	21
4.2.8	Έκθεση Επαρχιακής Επιτροπής.....	23
4.2.9	Τηλεφωνικές έρευνες για συλλογή στατιστικών στοιχείων.....	24
4.2.10	Έλεγχοι κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης.....	25

4.2.11	Ετοιμασία καταλόγων πληρωμής δικαιούχων.....	26
4.2.12	Ανώτατο ατομικό ποσό ενίσχυσης.....	27
4.2.13	Έλεγχος του διεθνούς αριθμού λογαριασμού (IBAN) των δικαιούχων.....	27
4.2.14	Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων – επαναλαμβανόμενοι διοικητικοί έλεγχοι.....	28
4.3	Οφειλές προς το Ταμείο ή/και προς άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες.....	29
4.3.1	Οφειλές προς το Ταμείο	29
4.4	Χρήση διαφορετικών λογισμικών Συστημάτων.	30
4.4.1	Αδυναμίες που σχετίζονται με το Σύστημα Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας.....	30
4.4.2	Αδυναμίες που σχετίζονται με το λογισμικό σύστημα BlueByte.	34
4.4.3	Περιορισμοί του λογισμικού συστήματος Atlantis.	37
4.4.4	Αδυναμίες που σχετίζονται με το σύστημα Atlantis.	38
4.5	Ενστάσεις.....	40
4.5.1	Διασφάλιση αμεροληψίας των μελών της Επιτροπής Ενστάσεων.....	40
4.5.2	Τήρηση Μητρώων Ενστάσεων.....	40
4.5.3	Επανακαθορισμός των τελών ενστάσεων.....	41
4.6	Εγχειρίδια και κατάλογοι.....	41
4.6.1	Κατάλογος καλλιεργητικών δραστηριοτήτων εκτός εποχής.....	41
4.6.2	Εγχειρίδιο Διαδικασιών.....	42
4.6.3	Εγχειρίδιο Εκτιμητικής.....	43
4.7	Υλοποίηση συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματος Γεωργίας.....	43
5.	Γενικά συμπεράσματα.....	45
6.	Γενικές συστάσεις.....	46

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 – Διάγραμμα Ροής παραλαβής Δηλώσεων Καλλιέργειών και καταβολής των εισφορών.

Παράρτημα 2 – Διάγραμμα Ροής διαχείρισης των ζημιών και καταβολής των αποζημιώσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AZ	Αναγγελία Ζημιάς
ΑνεΠ	Αναθεωρημένο Εθνικό Πλαίσιο Χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων για την Αντιστάθμιση Ζημιών στον Τομέα Γεωργίας
ΓΑΑΠ	Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΓΔΓΑΠ	Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης
ΔΖ	Δήλωση Ζημιάς
ΔΚ	Δήλωση Καλλιέργειας
ΕΓΓ	Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία
ΕΓΛ	Επαρχιακός Γεωργικός Λειτουργός
ΚΔΓΛΠ	Κλάδος Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης
ΚΔΚ	Κλάδος Διαχείρισης Κινδύνων
ΚΟΑΠ	Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
ΟΓΑ	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης
ΟΠΣΔΚ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων
ΣΕΕ	Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων
ΣΥ	Στατιστική Υπηρεσία
Σχέδιο	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου
ΤΓ	Τμήμα Γεωργίας
ΤΚΧ	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος.

1. Σύνοψη

Το Ταμείο Προστασίας και Ασφάλισης της Γεωργικής Παραγωγής (εφεξής το Ταμείο) καθιδρύθηκε δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 του περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.103(Ι)/2019), οι διατάξεις του οποίου τέθηκαν σε ισχύ στις 7.8.2019.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου, η διαχείριση κινδύνων στην πρωτογενή παραγωγή ή και στα μέσα παραγωγής της, ασκείται αποκλειστικά μέσω σχεδίων, όπως των σχεδίων ενίσχυσης ή σσονος σημασίας, τα οποία διαχειρίζεται το Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ) της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ) ως η αρμόδια Αρχή, και τα οποία χρηματοδοτούνται από το Ταμείο.

Σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2023 οι κρατικές χορηγίες και οι εισφορές των γεωργών ανήλθαν στα €4.120.000 και €4.544.423, αντίστοιχα και καταβλήθηκαν ενισχύσεις ύψους €10.621.946.

Η Υπηρεσία μας διενήργησε έλεγχο συμμόρφωσης του Ταμείου κατά το 2023 και τα σημαντικότερα ευρήματα, που προέκυψαν αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

α. Καταβολή εισφορών:

- ♦ **Ελάχιστο όριο καλλιεργειών και μη υποχρεωτική ετήσια εισφορά:** Δεν καθορίζεται στον Νόμο ή στο Αναθεωρημένο Εθνικό Πλαίσιο Χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων για την Αντιστάθμιση Ζημιών (ΑνΕΠ), το ελάχιστο όριο καλλιέργειας για την υποχρεωτική καταβολή ετήσιας εισφοράς.
- ♦ **Δήλωση ψευδών ή λανθασμένων στοιχείων καλλιέργειας:** Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι παραγωγοί δηλώνουν ανακριβή στοιχεία καλλιεργειών, ώστε να καταβάλλουν χαμηλότερη εισφορά.
- ♦ **Μη προσκόμιση απαραίτητων εγγράφων:** Οι περιπτώσεις όπου παραγωγοί δεν προσκομίζουν τα απαραίτητα έγγραφα, δεν αντιμετωπίζονται ομοιόμορφα από όλα τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία (ΕΓΓ).
- ♦ **Προπληρωμές εισφορών:** Τα ΕΓΓ ακολουθούν διαφορετικές πολιτικές σχετικά με την προπληρωμή εισφορών από παραγωγούς που δεν είναι αιτητές Εκταρικών Επιδοτήσεων.
- ♦ **Νομιμότητα κατοχής τεμαχίων:** Δεν διενεργούνται επαρκείς διασταυρούμενοι έλεγχοι των Δηλώσεων Καλλιέργειας (ΔΚ) με στοιχεία άλλων Υπηρεσιών του κράτους, ώστε να επιβεβαιωθεί κατά πόσον όλα τα τεμάχια που συμπεριλαμβάνονται στις ΔΚ κατέχονται νόμιμα από τους παραγωγούς.

β. Καταβολή αποζημιώσεων:

- ♦ **Αναγγελία Ζημιάς (ΑΖ):** Οι πληγέντες πρέπει να ενημερώνουν το ΕΓΓ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη διαπίστωση της ζημιάς. Παρατηρήσαμε καθυστέρηση στην υποβολή ΑΖ για ορισμένα κλιματικά φαινόμενα, όπως παγετό ή ανομβρία.

- ◆ **AZ εκτός κριτηρίων:** Καταγράφονται και ερευνώνται AZ, που είναι εμφανώς ψευδείς ή λανθασμένες, με αποτέλεσμα να προκύπτει αχρειαστο διοικητικό κόστος, χωρίς επιπτώσεις στους παραγωγούς που υπέβαλαν τις δηλώσεις αυτές.
- ◆ **Παραλαβή και έλεγχος Δηλώσεων Ζημιάς (ΔΖ):** Δεν διενεργούνται προκαταρκτικοί διοικητικοί έλεγχοι επί των ΔΖ κατά την παραλαβή τους, περιλαμβανομένων και των ελέγχων για να διαπιστωθεί εάν ικανοποιούνται τα βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας, με αποτέλεσμα να αναλώνονται πόροι για επιτόπιες επισκέψεις σε μη δικαιούχους.
- ◆ **Αξιολόγηση και εκτίμηση ζημιάς:** Δεν συντάσσονται πρακτικά αξιολόγησης AZ, εκτός από τις περιπτώσεις απόρριψής τους.
- ◆ **Έλεγχος κριτηρίων επιλεξιμότητας:** Δεν διενεργούνται επαρκείς έλεγχοι για επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας, αυξάνοντας τον κίνδυνο παροχής ενίσχυσης σε μη δικαιούχους.
- ◆ **Εκτιμήσεις ζημιών:** Οι εκτιμητές διορίζονται προφορικά, χωρίς γραπτές εξουσιοδοτήσεις, δεν εναλλάσσονται και δεν συμπληρώνουν έντυπα αμεροληψίας. Επίσης, δεν διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι επί των εκτιμήσεων, ούτε τηρούνται αρχεία εκτιμήσεων.
- ◆ **Έκθεση Επαρχιακής Επιτροπής:** Δεν συντάσσονται οι προβλεπόμενες από το Εγχειρίδιο Διαδικασιών εκθέσεις από τις Επαρχιακές Επιτροπές, ούτε διενεργείται αξιολόγηση από τον Κλάδο Διαχείρισης Κινδύνων (ΚΔΚ).
- ◆ **Τηλεφωνικές έρευνες για συλλογή στατιστικών στοιχείων:** Δεν έχει καθοριστεί γραπτή διαδικασία για τη μεθοδολογία που θα πρέπει να ακολουθείται κατά τη συλλογή στοιχείων μέσω τηλεφωνικών ερευνών για σκοπούς υπολογισμού της ενίσχυσης ζημιάς, και ως εκ τούτου δεν διασφαλίζεται το αδιάβλητο των αποτελεσμάτων.
- ◆ **Έλεγχοι κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης:** Οι υπολογισμοί διενεργούνται σε ηλεκτρονικά φύλλα τύπου Excel, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο λαθών. Επίσης, δεν καταγράφονται οι έλεγχοι των υπολογισμών που διενεργούνται πριν την τελική καταβολή της αποζημίωσης.
- ◆ **Ετοιμασία καταλόγων πληρωμής δικαιούχων:** Για την ετοιμασία καταλόγων πληρωμής, χρησιμοποιούνται δεδομένα από τρία λογισμικά συστήματα που δεν είναι διασυνδεδεμένα μεταξύ τους, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο λάθους.
- ◆ **Ανώτατο ατομικό ποσό ενίσχυσης:** Εντοπίστηκε περίπτωση όπου οι πληρωμές προς ένα δικαιούχο υπερέβαιναν το καθορισμένο ανώτατο ετήσιο όριο. Το σύστημα που χρησιμοποιείται για την τήρηση των μερίδων των παραγωγών και τη διαχείριση καλλιεργειών (BlueByte) δεν διαθέτει αυτοματοποιημένες δικλίδες για αποτροπή υπέρβασης του ανώτατου ποσού ενίσχυσης.
- ◆ **Έλεγχος του διεθνούς αριθμού λογαριασμού (IBAN) των δικαιούχων:** Το σχετικό κωδικοποιημένο αρχείο (τύπου XML) εκτυπώνεται και ελέγχεται από δεύτερο άτομο πριν από την καταβολή των ενισχύσεων. Ωστόσο, όταν οι ενισχύσεις αφορούν σε πολύ μεγάλο αριθμό δικαιούχων, διενεργείται μόνο δειγματοληπτικός έλεγχος, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία για τον καθορισμό του μεγέθους και του τρόπου επιλογής του δείγματος.

- ◆ **Καθυστερήσεις στην καταβολή ενισχύσεων προς τους δικαιούχους:** Σε μερικές περιπτώσεις παρατηρούνται καθυστερήσεις πέραν του ενός έτους για καταβολή της ενίσχυσης στους δικαιούχους παραγωγούς, το οποίο οφείλεται, μερικώς, σε διοικητικούς ελέγχους που επαναλαμβάνονται σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας.
- γ. **Οφειλές προς το Ταμείο:** Το σύστημα διαχείρισης ΔΚ δεν διαθέτει πληροφορίες σε σχέση με τυχόν προηγούμενες οφειλές του παραγωγού προς το Ταμείο.
- δ. **Χρήση λογισμικών συστημάτων:**
 - ◆ Εντοπίσαμε αριθμό αδυναμιών/περιορισμών που σχετίζονται με τα λογισμικά συστήματα Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας, BlueByte και Atlantis.
 - ◆ Η συνδυασμένη χρήση πληροφοριών από τρία λογισμικά συστήματα χωρίς να υπάρχει μεταξύ τους αυτοματοποιημένη διασύνδεση (interface) και η μη διενέργεια συστηματικών διασταυρούμενων ελέγχων αυξάνουν τον κίνδυνο διενέργειας λαθών και καταχώρισης και εξαγωγής/εισαγωγής λανθασμένων δεδομένων.
- ε. **Ενστάσεις.**
 - ◆ **Διασφάλιση αμεροληψίας των μελών της Επιτροπής Ενστάσεων:** Τα μέλη της Επιτροπής Ενστάσεων δεν συμπληρώνουν έντυπα αμεροληψίας και μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφέροντος. Αυτό εγκυμονεί τον κίνδυνο συμμετοχής ατόμων στη διαδικασία ενστάσεων που να μην διαθέτουν το εχέγγυο της αμεροληψίας.
 - ◆ **Τήρηση Μητρώων Ενστάσεων:** Σε ορισμένα ΕΓΓ δεν τηρούνται αναλυτικά Μητρώα Ενστάσεων, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τη διαχείρισή τους.
 - ◆ **Τέλη ενστάσεων:** Τα τέλη ενστάσεων, ανεξαρτήτως αριθμού τεμαχίων και είδους καλλιέργειας, έχουν καθοριστεί στο ποσό των €65, το χαμηλό ύψος του οποίου δεν αποτρέπει την υποβολή ενστάσεων για μεγάλο αριθμό τεμαχίων.
- στ. **Εγχειρίδια και κατάλογοι.**
 - ◆ **Κατάλογος καλλιεργητικών δραστηριοτήτων εκτός εποχής:** Ο κατάλογος που καταρτίστηκε ο οποίος καθορίζει τα χρονικά όρια κάλυψης καλλιεργειών δεν κοινοποιήθηκε στους παραγωγούς. Επιπλέον, απαιτείται εμπλουτισμός του καταλόγου με επιπλέον καλλιέργειες.
 - ◆ **Εγχειρίδιο Διαδικασιών:** Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών, που επικαιροποιήθηκε τον Μάιο του 2022, δεν περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες διεργασίες (π.χ. διαδικασία τηλεφωνικών ερευνών).
 - ◆ **Εγχειρίδιο Εκτιμητικής:** Το Εγχειρίδιο Εκτιμητικής του 2020 δεν περιλαμβάνει μεθοδολογίες για όλες τις περιπτώσεις ζημιών (π.χ. πυρκαγιές) και δεν ορίζει το ποσοστό δειγματοληψίας που πρέπει να εξετάζουν οι εκτιμητές κατά την επιτόπια επίσκεψη.
- ζ. **Υλοποίηση Συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ:** Μεγάλος αριθμός συστάσεων από σχετική έκθεση της Υπηρεσίας δεν έχουν υλοποιηθεί.

2. Εισαγωγή

Το Ταμείο δημιουργήθηκε μέσα από τη μεταρρύθμιση του Συστήματος Διαχείρισης Κινδύνων στη γεωργία, μετά τη διάλυση του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ), δυνάμει του περί Διάλυσης και Εκκαθάρισης Διατάγματος (ΚΔΠ 286/2019). Σύμφωνα με το άρθρο 37 του περί Γεωργικής Ασφάλισης (Τροποποιητικού) Νόμου (Ν.104(Ι)/2019), μετά τη διάλυση του ΟΓΑ, κάθε ποσό που είχε εισπραχθεί από, ή οφειλόταν στον Οργανισμό, καθώς και οι υποχρεώσεις του, μεταφέρθηκαν στο Ταμείο ενώ, οι αρμοδιότητές του ΟΓΑ μεταφέρθηκαν στο Τμήμα Γεωργίας. Σκοπός του είναι η ουσιαστική στήριξη του εισοδήματος των γεωργοκτηνοτρόφων σε περιπτώσεις ζημιών και η διασφάλιση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους κινδύνους από θεομηνίες και δυσμενείς συνθήκες.

Η σύσταση και λειτουργία του Ταμείου διέπεται από τον περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και Συναφή Θέματα Νόμο (Ν.103(Ι)/2019), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.7.2019 και τέθηκε σε ισχύ στις 7.8.2019 και αρμόδια Αρχή του είναι το ΤΓ.

Το Ταμείο αποτελεί χωριστή οντότητα με δικούς του πόρους και τελεί υπό την επίβλεψη του Γενικού Λογιστή (ΓΛ). Η Επιτροπή Διαχείρισης, τα μέλη της οποίας διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), απαρτίζεται από:

- α.** τον Γενικό Διευθυντή της ΓΔΓΑΑ του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ), ως Πρόεδρο της Επιτροπής,
- β.** τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ή εκπρόσωπό του,
- γ.** τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ή εκπρόσωπό του,
- δ.** τον Γενικό Λογιστή ή εκπρόσωπό του,
- ε.** τον Διευθυντή του ΤΓ της ΓΔΓΑΑ ή εκπρόσωπό του,
- στ.** έναν εκπρόσωπο της ΓΔΓΑΑ,
- ζ.** έναν εκπρόσωπο του ΤΓ και
- η.** έναν εκπρόσωπο από καθεμία από τις Αγροτικές Οργανώσεις.

Το Ταμείο έχει δικό του Προϋπολογισμό, ο οποίος καταρτίζεται κατ' έτος από την Επιτροπή Διαχείρισης και εγκρίνεται από το ΥΣ. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από την ετήσια υποχρεωτική εισφορά των γεωργών, όπως αυτή καθορίζεται στο Παράρτημα του οικείου Νόμου και από τις εκάστοτε εγκρινόμενες κρατικές χορηγίες, όπως αυτές καθορίζονται στον κρατικό Προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2023 οι κρατικές χορηγίες και οι εισφορές των γεωργών ανήλθαν στα €4.120.000 και €4.544.423, αντίστοιχα και καταβλήθηκαν ενισχύσεις ύψους €10.621.946.

Επισημαίνεται ότι το Ταμείο βασίζεται στην οικονομική στήριξη του από το κράτος για τη συνέχιση της δραστηριότητάς του.

Οι εκάστοτε εγκρινόμενες κρατικές χορηγίες περιλαμβάνουν:

α. Την κρατική χορηγία για το σχέδιο που αφορά σε αντιστάθμιση ζημιών που οφείλονται σε θεομηνίες και δυσμενή κλιματικά φαινόμενα στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή ή και τα μέσα παραγωγής της, το ποσό της οποίας καθορίζεται σε επίπεδο τουλάχιστον ανάλογο του συνολικού ποσού που αναμένεται να εισπραχθεί από τους παραγωγούς ως την ετήσια εισφορά και

β. τα προϋπολογιζόμενα ποσά για οποιοδήποτε άλλο σχέδιο, όπως για παράδειγμα:

- ◆ την επαναδραστηριοποίηση των πληγέντων διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος σε περιοχές που κηρύσσονται ως πληγείσες από πυρκαγιές,
- ◆ δράσεις ενεργητικής προστασίας που αφορούν την πρωτογενή γεωργική παραγωγή και
- ◆ τη διαχείριση κινδύνου ή και την αντιστάθμιση ζημιών στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή ή και στα μέσα παραγωγής της που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των πιο πάνω παραγράφων.

Οι δαπάνες του Ταμείου αποτελούνται, κατά κύριο λόγο, από τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται προς τους παραγωγούς, ως αντιστάθμισμα των ζημιών που οφείλονται σε θεομηνίες και δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και από άλλα έξοδα του Ταμείου.

Τα προβλεπόμενα από τον Νόμο σχέδια καταρτίζονται από το ΤΓ ως αρμόδια Αρχή και εγκρίνονται από το ΥΣ και απαιτείται να πληρούν τις πρόνοιες του σχετικού, κατά περίπτωση, κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων και των σχετικών κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Η καταβολή των εγκρινόμενων επιδοτήσεων ή επιχορηγήσεων στους δικαιούχους διενεργείται στη βάση του τρόπου, της διαδικασίας και των χρονικών διαστημάτων που καθορίζονται στο συγκεκριμένο σχέδιο επιδότησης βάσει του οποίου αυτές έχουν εγκριθεί.

Οι διαδικασίες, τόσο για την παραλαβή των ΔΚ και την είσπραξη των εισφορών, όσο και για τη διαχείριση των ζημιών και την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων, καταγράφηκαν κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας και περιγράφονται διαγραμματικά στα Παραρτήματα 1 και 2 της παρούσας Έκθεσης, αντίστοιχα.

Για τη διεκπεραίωση των συναλλαγών του Ταμείου, χρησιμοποιούνται, συνδυασμένα και εναλλασσόμενα, τα πιο κάτω βασικά λογισμικά συστήματα:

- ◆ **Σύστημα Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας:** Δημιουργήθηκε από Λειτουργό του Κλάδου Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΚΔΓΛΠ), κατά το έτος 2020, στη βάση δεδομένων SQL και χρησιμοποιείται κυρίως από τους λειτουργούς των ΕΓΓ και τον ΚΔΓΛΠ, για τη Διαχείριση των ΔΚ και τον αυτόματο υπολογισμό των ποσών των εισφορών των παραγωγών. Επίσης, χρησιμοποιείται για εξαγωγή στατιστικών δεδομένων που χρειάζεται ο ΚΔΚ, στο στάδιο του υπολογισμού των αποζημιώσεων προς τους παραγωγούς.

- ◆ **BlueByte:** Δημιουργήθηκε αρχικά από ανάδοχο εταιρεία το 2003, για την κάλυψη ενός μεγάλου φάσματος αναγκών του ΟΓΑ. Σήμερα χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τον ΚΔΚ, για την τήρηση των μερίδων των παραγωγών, τη διαχείριση καλλιεργειών και την τήρηση διάφορων άλλων στοιχείων (π.χ. μητρώο καλλιεργειών, μητρώο ζημιών κ.λπ.). Η διαχείριση των ΔΚ και ο υπολογισμός των εισφορών και των ενισχύσεων ζημιών εισάγονται χειροκίνητα στο λογισμικό σύστημα από δεδομένα του συστήματος Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας.
- ◆ **Atlantis:** Δημιουργήθηκε αρχικά από ανάδοχο εταιρεία το 2004, για την ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών του ΟΓΑ, σχετικά με την τήρηση αναλυτικών λογαριασμών Γενικού Καθολικού, καταχώριση λογιστικών εγγραφών και εξαγωγή ισοζυγίου για σκοπούς ετοιμασίας των Οικονομικών Καταστάσεων. Σήμερα χρησιμοποιείται από το Λογιστήριο του ΤΓ, για την κάλυψη των αναγκών του Ταμείου, και βασίζεται σε πληροφορίες που εισάγονται χειροκίνητα σε καθημερινή βάση από το λογισμικό σύστημα BlueByte.
- ◆ **FIMAS:** Αποτελεί το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου και χρησιμοποιείται από το Λογιστήριο του ΤΓ, για τη λογιστική καταχώριση των συναλλαγών του Ταμείου και την παρακολούθηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του ανατίθενται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Ο σκοπός διενέργειας του παρόντος ελέγχου είναι η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης του ελεγχόμενου φορέα με το θεσμικό πλαίσιο, η ανίχνευση κινδύνων ουσιώδους λάθους, η αξιολόγηση των δικλίδων που εφαρμόζονται και η καταγραφή των σχετικών αδυναμιών.

3.3 Μεθοδολογία

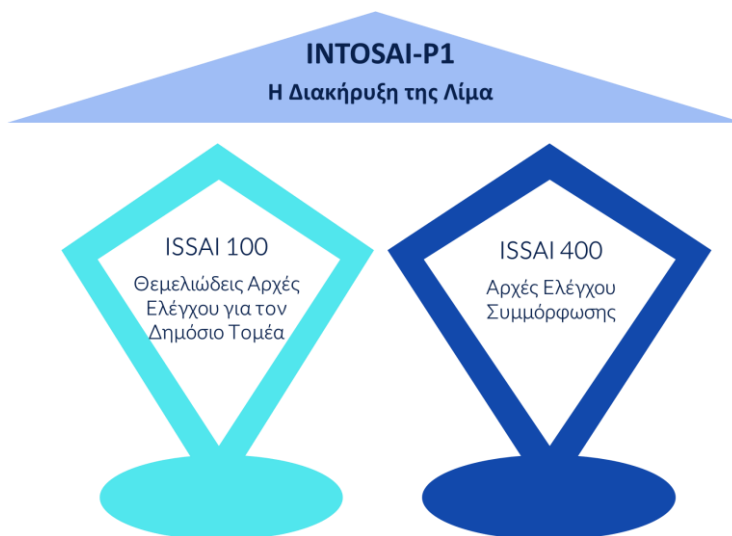
3.4.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014).

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και

τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

3.4.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία και πληροφορίες που υποβλήθηκαν από το ΤΓ και αφορούν σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας του Ταμείου ή που εξασφαλίστηκαν μέσω της διενέργειας συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό του Τμήματος.

Τα ευρήματα και οι σχετικές συστάσεις του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στο ΤΓ και οι απόψεις του ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιωδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- ◆ Ο περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.103(Ι)/2019).

Επίσης, ο έλεγχος συμμόρφωσης διετάχθηκε στη βάση Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων και σχετικών Διαταγμάτων.

4. Ευρήματα και συστάσεις

4.1 Καταβολή εισφορών.

Σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του Νόμου Ν.103(I)/2019, κάθε διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης, καταβάλλει υποχρεωτικά ετήσια εισφορά στο Ταμείο, όπως αυτή καθορίζεται στο σχετικό Παράρτημα του Νόμου. Σχετικά επισημάναμε τα ακόλουθα:

4.1.1 Ελάχιστο όριο καλλιέργειών και μη υποχρεωτική καταβολή ετήσιας εισφοράς.

α. Διαπιστώσαμε ότι δεν καθορίζεται στον οικείο Νόμο, ούτε στο Αναθεωρημένο Εθνικό Πλαίσιο Χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων για την Αντιστάθμιση Ζημιών στον Τομέα της Γεωργίας (ΑνΕΠ) το ελάχιστο όριο καλλιέργειας, για το οποίο απαιτείται η υποχρεωτική καταβολή ετήσιας εισφοράς προς το Ταμείο.

Σύμφωνα με την ΑνΕΠ, η ελάχιστη πληγείσα έκταση καλλιέργειας που πρέπει να κατέχει κάποιος παραγωγός ώστε να αποζημιωθεί από το Ταμείο, είναι τα 0,2 δεκάρια για τις αρδευόμενες καλλιέργειες και 0,5 δεκάρια για τις ξηρικές καλλιέργειες.

Σύσταση: Το ΤΓ να προωθήσει τη νομοθετική ρύθμιση του πιο πάνω θέματος.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι εξέτασε το θέμα και θα δρομολογήσει ενέργειες ώστε να οριστεί, για σκοπούς χρέωσης εισφοράς, η ελάχιστη έκταση του 0,1 δεκάρια συνολικής δηλωθείσας καλλιεργούμενης έκτασης ανά τεμάχιο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι εξαίρεση θα αποτελεί η περίπτωση όπου πολλά μικρά τεμάχια που συνορεύουν αποτελούν ένα αγροτεμάχιο. Στην περίπτωση αυτή, η ελάχιστη δηλωθείσα καλλιεργούμενη έκταση θα εφαρμόζεται σε ολόκληρο το αγροτεμάχιο. Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι για να γίνει η αλλαγή, θα πρέπει να προηγηθούν οι αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις/τροποποιήσεις.

β. Όπως ενημερωθήκαμε, μερίδα παραγωγών, οι οποίοι δεν αιτούνται Εκταρικές Επιδοτήσεις μέσω του ΚΟΑΠ, ούτε υποβάλλουν ΔΚ στο Ταμείο, διαφεύγουν της υποχρέωσης καταβολής υποχρεωτικής ετήσιας εισφοράς στο Ταμείο. Οι παραγωγοί αυτοί δεν είναι δικαιούχοι επιδοτήσεων από τα σχέδια του Ταμείου.

Σύσταση: Το ΤΓ να ρυθμίσει το θέμα καταβολής υποχρεωτικής ετήσιας εισφοράς στο Ταμείο.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, στο παρόν στάδιο, δεν είναι εύκολος ο εντοπισμός των καλλιέργειών/τεμαχίων με δορυφορικές εικόνες. Μας πληροφόρησε επίσης ότι βρίσκεται σε συζητήσεις με το Ερευνητικό Κέντρο Αριστείας Ερατοσθένης για να γίνει εφικτός ο εντοπισμός κάποιων σημαντικών καλλιέργειών, όπως τα σιτηρά για σπόρο και σανό. Όσον αφορά στα τεμάχια που δεν δηλώνονται διαχρονικά στα σχέδια του Ταμείου, μας ανέφερε ότι, όπου είναι εφικτό, θα γίνονται κατά διαστήματα διάφοροι έλεγχοι και όσα εντοπίζονται θα χρεώνονται με αναδρομική ισχύ.

4.1.2 Δήλωση ψευδών/λανθασμένων στοιχείων καλλιέργειας.

α. Όπως ενημερωθήκαμε, σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. σανός/σπόρος) οι παραγωγοί συμπληρώνουν τις ΔΚ σκόπιμα με ανακριβή στοιχεία καλλιεργειών, ώστε να καταβάλλουν χαμηλότερη εισφορά στο Ταμείο. Όσον αφορά στις περιπτώσεις όπου ο παραγωγός δεν αιτείται Εκταρικών Επιδοτήσεων, ο μόνος τρόπος εντοπισμού των πραγματικών στοιχείων, είναι μέσω ελέγχων κατά τη διενέργεια επιτόπιας εκτίμησης από τους λειτουργούς των ΕΓΓ, κατόπιν υποβολής ΔΖ.

Σύσταση: Το ΤΓ να καθορίσει διαδικασίες ελέγχου για εντοπισμό των καλλιεργητών που δηλώνουν ψευδή στοιχεία καλλιεργειών στη ΔΚ τους, έτσι ώστε να ληφθούν τα ανάλογα μέτρα. Προς την επίτευξη αυτού του στόχου, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί εφαρμογή συστήματος επιβολής χρηματικών ποινών παρόμοιο με εκείνο που εφαρμόζει ο ΚΟΑΠ σε όσους δηλώνουν ψευδή στοιχεία, είτε κατά την υποβολή ΔΚ είτε ΔΖ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ψευδής ΔΖ, ο αιτητής αποκλείεται από το συγκεκριμένο σχέδιο και δεν λαμβάνει καμία ενίσχυση για το συγκεκριμένο ζημιογόνο αίτιο στις καλλιέργειές του. Όσον αφορά στην επιβολή επιπλέον ποινής μέσω ενός συστήματος παρόμοιου με εκείνο που εφαρμόζει ο ΚΟΑΠ, το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι είναι αναγκαία η τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου, καθώς και η εξασφάλιση σχετικής έγκρισης της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου.

β. Όπως ενημερωθήκαμε, σε ορισμένες περιπτώσεις υποβάλλονται από τους παραγωγούς, λανθασμένα στοιχεία, κυρίως σε σχέση με το είδος και την έκταση της καλλιέργειάς τους, με αποτέλεσμα οι παραγωγοί, είτε να καταβάλλουν μεγαλύτερα ποσά εισφοράς από αυτά που θα έπρεπε, είτε να καταβάλλουν χαμηλότερες εισφορές, που να μην διασφαλίζουν την πλήρη κάλυψή τους σε περίπτωση ζημιάς.

Σύσταση: Το ΤΓ να καθοδηγεί τους παραγωγούς για τη σωστή συμπλήρωση των ΔΚ έτσι ώστε να καταβάλλουν το ορθό ύψος εισφοράς και να είναι σε θέση να διεκδικήσουν τις ανάλογες ενισχύσεις.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, για τον πιο πάνω σκοπό, εκδίδει ετησίως ανακοινώσεις, καλώντας τους παραγωγούς να υποβάλουν ΔΚ για τις καλλιέργειές τους και παρέχει καθοδήγηση για τη συμπλήρωση των ΔΚ, όταν αυτό ζητηθεί. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η οριστική επίλυση του προβλήματος θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κινδύνων (ΟΠΣΔΚ), μέσω του οποίου οι ΔΚ θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά, με τους κατάλληλους περιορισμούς, υποχρεωτικά πεδία και διασταυρούμενους ελέγχους κατά τη συμπλήρωσή τους. Μας ανέφερε επίσης ότι η προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, για την ανάπτυξη του ΟΠΣΔΚ, αναμένεται να γίνει πριν το τέλος του χρόνου.

4.1.3 Εξουσιοδότηση ΚΟΑΠ για αποκοπή εισφοράς.

Όπως ενημερωθήκαμε, ο ΚΟΑΠ δίνει τη δυνατότητα στους αιτητές των Εκταρικών Επιδοτήσεων να προβούν σε τροποποίηση των δηλώσεών τους μέχρι και τον Μάιο του επόμενου έτους, στις οποίες περιλαμβάνεται και ειδικά διαμορφωμένη προσημειωμένη επιλογή με την οποία εξουσιοδοτούν τον Οργανισμό να αποκόψει από την πληρωμή τους, την οφειλόμενη εισφορά τους προς το Ταμείο. Συνεπώς, δίνεται η δυνατότητα στους παραγωγούς της επιλογής της μη αποκοπής της οφειλόμενης εισφοράς τους προς το Ταμείο, είτε εκ παραδρομής ή εσκεμμένα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται οφειλόμενα υπόλοιπα προς το Ταμείο. Για τις περιπτώσεις αυτές ο ΚΟΑΠ ενημερώνει το Ταμείο, το οποίο στη συνέχεια επικοινωνεί, είτε τηλεφωνικώς ή/και με επιστολή, με τους παραγωγούς, ώστε να προβούν στην εξόφληση της εισφοράς τους στα ΕΓΓ, είτε για να τροποποιήσουν τις δηλώσεις τους, εξουσιοδοτώντας τον ΚΟΑΠ να αποκόψει την οφειλόμενη εισφορά.

Στις περιπτώσεις που ο παραγωγός δεν συμμορφώνεται και το ποσό της οφειλής ξεπερνά το ποσό των €300, κινούνται διαδικασίες λήψης νομικών μέτρων εναντίον του. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις με ποσό μικρότερο των €300, γίνεται προσπάθεια είσπραξης του ποσού με αποστολή επιστολών προς τον παραγωγό. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση ζημιάς, δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις σε παραγωγούς οι οποίοι οφείλουν εισφορές προς το Ταμείο.

4.1.4 Δήλωση Καλλιέργειας και Ζημιάς.

Βάσει των ισχύουσων διαδικασιών, η υποβολή ΔΚ προς το Ταμείο είναι υποχρεωτική, στις περιπτώσεις όπου οι αιτήσεις Εκταρικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ δεν περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και λεπτομέρειες για τον υπολογισμό της εισφοράς των παραγωγών προς το Ταμείο.

Επιπρόσθετα, όπως μας αναφέρθηκε, στις περιπτώσεις ζημιάς σε καλλιέργειες σιτηρών, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί από τους εκτιμητές, η πραγματική πρόθεση χρήσης των καλλιεργειών (π.χ. για σπόρο ή για σανό), στη βάση της οποίας θα υπολογιστεί η αποζημίωση, με αποτέλεσμα μια μερίδα παραγωγών να δηλώνουν στη ΔΖ τη χρήση με την υψηλότερη τιμή ενίσχυσης και να λάβουν υψηλότερες ενισχύσεις, σε βάρος του Ταμείου.

Σύσταση: Το ΤΓ, σε συνεννόηση με τον ΚΟΑΠ, να διερευνήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων κατάλληλα, έτσι ώστε να εξαλειφθεί η ανάγκη για επιπρόσθετη ΔΚ προς το Ταμείο και για την περαιτέρω υποστήριξη της διαδικασίας ορθού υπολογισμού των πραγματικών ζημιών των παραγωγών, βάσει των πραγματικών καλλιεργειών τους.

Ενδεικτικά θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο δήλωσης, μέσω της υπό αναφορά αίτησης, της χρήσης των καλλιεργειών σιτηρών και το είδος το δένδρωδών καλλιεργειών, ενισχύοντας, με αυτό τον τρόπο, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του Ταμείου, και την εξοικονόμηση των πόρων του.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες για την επίλυση του θέματος μέσω τον ΚΟΑΠ, ώστε να ενσωματωθούν στις αιτήσεις των Εκταρικών Επιδοτήσεων συγκεκριμένες

καλλιέργειες (π.χ. επιτραπέζιες ελιές, ροδιές κλπ.), ωστόσο διαπιστώθηκε ότι αυτό ήταν ανέφικτο να υλοποιηθεί, αφού θα δημιουργούσε προβλήματα στα μηχανογραφικά συστήματα του ΚΟΑΠ. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε επίσης ότι, μετά από πρόβλημα που παρουσιάστηκε στον εντοπισμό των πραγματικών εκτάσεων των σιτηρών των παραγωγών σανοποίησης, θα προχωρήσει σε νέο αίτημα προς τον ΚΟΑΠ, με σκοπό την εισαγωγή, στο Σύστημα Εκταρικών Επιδοτήσεων, της επιλογής του σανού (π.χ. κριθάρι για σανό) κάτω από την κατηγορία σιτηρά.

4.1.5 Μη προσκόμιση απαραίτητων εγγράφων και ανομοιομορφία χειρισμού από τα ΕΓΓ.

Διαπιστώσαμε ότι οι Λειτουργοί των ΕΓΓ δεν αντιμετωπίζουν ομοιόμορφα τις περιπτώσεις όπου οι παραγωγοί δεν προσκομίζουν τα απαραίτητα έγγραφα ιδιοκτησίας ή/ και διαχειριστήρια έγγραφα, προς διαπίστωση της νομιμότητας κατοχής των αιτούμενων τεμαχίων, κατά την υποβολή των ΔΚ τους. Όπως μας αναφέρθηκε από Λειτουργούς των ΕΓΓ, σε κάποιες περιπτώσεις, η ΔΚ παραλαμβάνεται από τον αρμόδιο Λειτουργό και ζητείται από τον παραγωγό, είτε προφορικώς είτε μέσω γραπτής επιστολής, όπως προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά σε μεταγενέστερο στάδιο. Παράλληλα, η σχετική αίτηση καταχωρίζεται στο Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ και καταβάλλεται η εισφορά. Ωστόσο, σε κάποιες άλλες περιπτώσεις, η ΔΚ δεν γίνεται δεκτή αν δεν συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Όπως μάς αναφέρθηκε, το σύστημα παρέχει την επιλογή στον χρήστη να καταχωρίζει μια ΔΚ σε εκκρεμή κατάσταση (pending status).

Σε περιπτώσεις μη πλήρως συμπληρωμένης ΔΚ, μας αναφέρθηκε ότι, αν τα στοιχεία που δεν περιλήφθηκαν δεν κρίνονται ως σημαντικά, διενεργείται τηλεφωνική επικοινωνία με τον παραγωγό και η ΔΚ συμπληρώνεται από τον αρμόδιο Λειτουργό. Αν τα ελλείποντα στοιχεία κρίνονται σημαντικά, τότε η ΔΚ δεν γίνεται αποδεκτή και ειδοποιείται ο παραγωγός.

Επιπλέον, παρά το ότι έχει ετοιμαστεί κατάλογος ελέγχου, για καθοδήγηση των λειτουργών σε σχέση με τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούν στις ΔΚ, όπως ενημερωθήκαμε, ο κατάλογος δεν συμπληρώνεται από τους αρμόδιους Λειτουργούς των ΕΓΓ Λευκωσίας, Λάρνακας και Πάφου, με αποτέλεσμα να προκύπτει αυξημένος κίνδυνος παραλαβής και επεξεργασίας λανθασμένης ΔΚ.

Σύσταση: Το ΤΓ να θεσπίσει γραπτές εσωτερικές διαδικασίες σχετικά με τις πρακτικές που πρέπει να ακολουθούνται από τους Λειτουργούς εξυπηρέτησης του κοινού στα κατά τόπους ΕΓΓ και να διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι για διασφάλιση της εφαρμογής τους. Επίσης να εμπλουτιστεί ο κατάλογος ελέγχου, με την περίληψη όλων των απαιτούμενων σημείων ελέγχου και να συμπληρώνεται κατά την παραλαβή όλων των ΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οι σχετικές οδηγίες ώστε, κατά την παραλαβή των ΔΚ, να ελέγχονται όλα τα στοιχεία και όλα τα υποβληθέντα συνοδευτικά έγγραφα, ο λειτουργός παραλαβής να συμπληρώνει τον σχετικό κατάλογο ελέγχου και να προσυπογράφει σχετικά. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης λειτουργών του με τις σχετικές οδηγίες, το Τμήμα θα λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα.

4.1.6 Προπληρωμές εισφορών από παραγωγούς που δεν είναι αιτητές Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Διαπιστώσαμε ότι η πολιτική που εφαρμόζεται, σε σχέση με την καταβολή της προπληρωμής εισφοράς από παραγωγούς που δεν είναι αιτητές Εκταρικών Επιδοτήσεων, κατά την υποβολή των ΔΚ, δεν είναι ομοιόμορφη σε όλα τα ΕΓΓ. Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο μας στα ΕΓΓ Λευκωσίας ενημερωθήκαμε ότι, αφού παραληφθεί η ΔΚ του παραγωγού από τον υπεύθυνο Λειτουργό, η δήλωσή του τυγχάνει θεώρησης και η ετήσια οφειλόμενη εισφορά υπολογίζεται από το Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ. Στη συνέχεια, ο παραγωγός καλείται να καταβάλει την προπληρωμή εισφοράς. Στο ΕΓΓ Λεμεσού ακολουθείται διαφορετική πολιτική, αφού όπως ενημερωθήκαμε, το ποσό εισφοράς υπολογίζεται χειρόγραφα από τον υπεύθυνο Λειτουργό που επιθεωρεί την αίτηση κατά την παραλαβή της και ο παραγωγός καλείται την ίδια στιγμή να την καταβάλει. Η σχετική ΔΚ καταχωρίζεται στο Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ σε μεταγενέστερο στάδιο.

Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ελέγχου, έχουμε εξετάσει μόνο το ΕΓΓ Λευκωσίας και σε πολύ περιορισμένες διαδικασίες το ΕΓΓ Λεμεσού, ενώ δεν έχουμε εξετάσει τα υπόλοιπα ΕΓΓ.

Σύσταση: Το ΤΓ να θεσπίσει γραπτές εσωτερικές διαδικασίες σχετικά με την προπληρωμή των εισφορών στα κατά τόπους ΕΓΓ και να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι από τους ΕΓΛ έτσι ώστε να βεβαιώνεται η ομοιόμορφη εφαρμογή τους.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα θεσπίσει γραπτές εσωτερικές διαδικασίες έτσι ώστε, η καταχώριση των ΔΚ να γίνεται άμεσα στο σύστημα για τον υπολογισμό της εισφοράς και η πληρωμή να διενεργείται στα κατά τόπους ταμεία των ΕΓΓ και ότι θα τις ενσωματώσει στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου, ώστε να διασφαλίσει την ομοιόμορφη εφαρμογή τους.

4.1.7 Παραγωγοί/κάτοχοι αιγοπροβάτων που δεν συμμετέχουν στο Σχέδιο Κεφαλικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ.

Όπως ενημερωθήκαμε από τον επικεφαλής του ΚΔΓΛΠ, για τις περιπτώσεις των παραγωγών/κατόχων αιγοπροβάτων οι οποίοι δεν συμμετέχουν στο σχέδιο Κεφαλικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ, η εναλλακτική διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά το έτος 2023, για εντοπισμό και χρέωσή τους με την ανάλογη ετήσια υποχρεωτική εισφορά, συνοψίζεται στα πιο κάτω βήματα:

α. Ζητήθηκε και παραλήφθηκε ηλεκτρονικό αρχείο στις 28.9.2023, από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με τα στοιχεία των κατόχων εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων, όπου εμφανίζεται ο συνολικός αριθμός θηλυκών ζώων ηλικίας πέραν των επτά μηνών κάθε κατηγορίας εκμετάλλευσης.

β. Έγινε διασταυρούμενος έλεγχος με τη βάση δεδομένων Κεφαλικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ που καταβλήθηκαν τον Ιούνιο 2023 και οι κτηνοτρόφοι αυτοί αφαιρέθηκαν από το αρχείο που παραλήφθηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

γ. Για τους υπόλοιπους 808 παραγωγούς, οι εισφορές υπολογίστηκαν βάσει του αριθμού των ημερών που είχαν τα ζώα στην κατοχή τους, με ημερομηνία έναρξης κατοχής την 31.1.2023.

δ. Για όσους κτηνοτρόφους συμπεριλαμβάνονταν στη βάση δεδομένων των Εκταρικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ που δόθηκε στις 3.11.2023, το ποσό εισφοράς που υπολογίστηκε για τα αιγοπρόβάτά τους προστέθηκε στο συνολικό ποσό εισφοράς που υπολογίστηκε για τις καλλιέργειες τους και το ποσό αυτό στάλθηκε στον ΚΟΑΠ για συμψηφισμό με το ποσό επιδότησης των Εκταρικών Επιδοτήσεων.

ε. Οι αιγοπροβατοτρόφοι ενημερώθηκαν για την εξόφληση των οφειλόμενων εισφορών τους και οι μερίδες τους χρεώθηκαν μέσω του συστήματος BlueByte.

Όπως ενημερωθήκαμε, η εν λόγω διαδικασία δεν διενεργείται σε συστηματική βάση, δεν έχει επικυρωθεί ως η επίσημη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για την είσπραξη των εισφορών των παραγωγών/κατόχων αιγοπροβάτων, ούτε συμπεριλαμβάνεται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ελέγχου, δεν διενεργήσαμε έλεγχο επί της συγκεκριμένης εναλλακτικής διαδικασίας που ακολουθήθηκε.

Σύσταση: Το ΤΓ να καταγράψει επίσημη διαδικασία που θα πρέπει να εφαρμόζεται συστηματικά για τον εντοπισμό και χρέωση των εν λόγω παραγωγών/κατόχων αιγοπροβάτων. Επιπρόσθετα, να διερευνηθούν πιο αποτελεσματικοί τρόποι είσπραξης των οφειλόμενων ποσών εισφοράς από τη συγκεκριμένη μερίδα παραγωγών.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα καταγράψει αναλυτικά τη διαδικασία είσπραξης των εισφορών των παραγωγών/κατόχων αιγοπροβάτων που δεν συμμετέχουν στο Σχέδιο Κεφαλικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ που εφαρμόζεται ήδη και θα τη συμπεριλάβει στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου.

4.1.8 Νομιμότητα κατοχής τεμαχίων.

Στις περιπτώσεις όπου οι αιτητές ΔΚ δεν έχουν δηλώσει τα τεμάχια τους στον ΚΟΑΠ, θα πρέπει να προσκομίζουν τίτλο Ιδιοκτησίας (αν ιδιοκτήτες είναι οι ίδιοι) ή υπεύθυνη δήλωση καλλιεργητή και, όπου είναι εφικτό, και τίτλο ιδιοκτησίας, μαζί με Εξουσιοδότηση Διαχείρισης Αγροτεμαχίου (αν ο ιδιοκτήτης είναι άλλο πρόσωπο).

Όπως ενημερωθήκαμε για τις περιπτώσεις αυτές, δεν διενεργούνται επαρκείς διασταυρούμενοι έλεγχοι των ΔΚ με στοιχεία άλλων Υπηρεσιών του κράτους (π.χ. Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ)), ώστε να επιβεβαιωθεί, κατά πόσον όλα τα τεμάχια που συμπεριλαμβάνονται στις ΔΚ βρίσκονται νόμιμα στην κατοχή των παραγωγών και ότι τα τεμάχια που αναφέρονται στο Ενοικιαστήριο/Διαχειριστήριο Έγγραφο που επισυνάπτουν, δεν αφορούν σε κρατική, δασική ή Τουρκοκυπριακή γη.

Ο επικεφαλής του ΚΔΓΛΠ μάς ενημέρωσε ότι, κατά το 2023, ετοιμάστηκε ηλεκτρονική εφαρμογή η οποία αντλεί πληροφόρηση από τις βάσεις δεδομένων της Κυβερνητικής Αποθήκης Πληροφοριών, έτσι ώστε να ελέγχεται η νομιμότητα κατοχής, η οποία όμως δεν καλύπτει τη δασική γη, λόγω τήρησης διαφοροποιημένων δεδομένων από πλευράς του Τμήματος Δασών. Επίσης, μας ανέφερε ότι, σε περιπτώσεις όπου δηλώνεται μεγαλύτερο εμβαδόν καλλιέργειας μέσω Διαχειριστήριου

Εγγράφου που προσκομίστηκε, συγκριτικά με τα στοιχεία του ΤΚΧ, τότε ο καλλιεργητής αποζημιώνεται με το μικρότερο εμβαδόν εκ των δύο.

Όπως ενημερωθήκαμε, δεν διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι έτσι ώστε να επιβεβαιωθούν τα στοιχεία που δηλώνονται (είδος καλλιέργειας, έκταση καλλιέργειας κ.λπ.) στις ΔΚ, εκτός στις περιπτώσεις όπου προκύπτει ανάγκη διενέργειας επιτόπιας εκτίμησης, για σκοπούς υπολογισμού των ενισχύσεων, με κίνδυνο κάποιοι παραγωγοί να πληρώνουν χαμηλότερη ετησία εισφορά. Σημειώσαμε ότι, σε περίπτωση καταβολής ενίσχυσης, ο υπολογισμός περιορίζεται στα δηλωθέντα στοιχεία της ΔΚ.

Επίσης, δεν διενεργούνται οποιοδήποτε έλεγχοι, από το ΤΓ, στα στοιχεία που λαμβάνονται από τον ΚΟΑΠ και αφορούν σε Εκταρικές Επιδοτήσεις. Αναφέραμε ότι στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργήσαμε στον ΚΟΑΠ, προέκυψαν ευρήματα σχετικά με τη νομιμότητα κατοχής τεμαχίων που αιτούνται για σκοπούς Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων (ΣΕΕ).

Σύσταση: Το ΤΓ να εντείνει τη διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων των υπεύθυνων δηλώσεων καλλιεργητή ή/και των Εξουσιοδοτήσεων Διαχείρισης Αγροτεμαχίου που προσκομίζουν οι καλλιεργητές, σε ότι αφορά στη νομιμότητα κατοχής των δηλωθέντων τεμαχίων, με άλλες κρατικές υπηρεσίες (το ΤΚΧ) για διαπίστωση της ορθότητας των στοιχείων.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα προβαίνει σε διασταυρούμενους ελέγχους με άλλες κρατικές υπηρεσίες, σε τακτά χρονικά διαστήματα, για τη διαπίστωση της νομιμότητας κατοχής των δηλωθέντων τεμαχίων, εστιάζοντας κυρίως στις νόμιμες μισθώσεις χαλίτικων, τουρκοκυπριακών και δασικών τεμαχίων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η οριστική επίλυση του ζητήματος θα επιτευχθεί με συγκεκριμένο έλεγχο που θα διενεργείται μέσω του νέου ΟΠΣΔΚ και των συνδέσεων που θα γίνουν τόσο με το ΤΚΧ, όσο και με τον ΚΟΑΠ.

4.1.9 Αποκοπές από επιδοτήσεις ΚΟΑΠ.

Διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αποκοπές που διενεργούνται από τον ΚΟΑΠ μέσω των Εκταρικών Επιδοτήσεων, ήταν μεγαλύτερες από τα πραγματικά οφειλόμενα υπόλοιπα των παραγωγών προς το Ταμείο, με αποτέλεσμα να προκύψουν οφειλόμενα ποσά προς τους παραγωγούς. Σύμφωνα με το ΤΓ, η εν λόγω διαφορά προέκυψε ως αποτέλεσμα χρονικών διαφόρων και μεταβολής των οφειλών των παραγωγών, λόγω των πιο κάτω παραγόντων:

- ◆ Το Ταμείο κατέβαλε ενισχύσεις σε μερίδα παραγωγών, από τις οποίες απέκοψε μέρος ή ολόκληρο το ποσό από παλαιότερες οφειλές εισφορών ή/και τόκων υπερημερίας προς το Ταμείο, μετά την αποστολή της κατάστασης με τα ποσά που θα έπρεπε να είχαν αποκοπεί από τον ΚΟΑΠ, με αποτέλεσμα να προκύψει διαφοροποίηση στο οφειλόμενο υπόλοιπο του παραγωγού προς το Ταμείο, προτού διενεργηθεί η αποκοπή από μέρους του ΚΟΑΠ ή/και,
- ◆ ο παραγωγός προέβη στην εξόφληση παλαιότερων οφειλών εισφορών ή/και τόκων υπερημερίας προς το Ταμείο, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί το οφειλόμενο υπόλοιπο του προς το Ταμείο, μετά την αποστολή της κατάστασης με τα ποσά που θα έπρεπε να είχαν αποκοπεί από τον ΚΟΑΠ και προτού διενεργηθεί η αποκοπή από μέρους του ΚΟΑΠ.

- ◆ Οι πληρωμές μέσω JCC, που αφορούν αποκλειστικά σε εξόφληση παλαιότερων οφειλών, καταχωρίζονται στο σύστημα BlueByte από τον διαχειριστή του δύο με τρεις φορές κάθε μήνα.

Σύσταση: Το ΤΓ, σε συνεννόηση με τον ΚΟΑΠ, να μελετήσει τρόπους ώστε να μειωθεί ο χρόνος μεταξύ της αποστολής της κατάστασης των ποσών που πρέπει να αποκοπούν από τον ΚΟΑΠ, μέχρι και τη διενέργεια της αποκοπής. Μια ενδεχόμενη λύση θα αποτελούσε η εξουσιοδότηση προς τον ΚΟΑΠ, όπως αυτός αποκόπτει τις οφειλές προς το Ταμείο, όχι μόνον από τις Εκταρικές Επιδοτήσεις αλλά και από άλλα μέτρα, έτσι ώστε να επιταχύνεται η επίσπευση της όλης διαδικασίας των αποκοπών.

Επίσης, θα ήταν βοηθητικό το σύστημα Bluebyte να ενημερώνεται σε καθημερινή βάση με το σύνολο των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί μέσω της JCC, έτσι ώστε να αποφεύγονται λάθη λόγω χρονικών διαφόρων. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε, να οριστεί αρμόδιος Λειτουργός ο οποίος να προβαίνει καθημερινά σε ελέγχους, έτσι ώστε να αποδέχεται ή να απορρίπτει συναλλαγές που θα γίνονται μέσω του συστήματος πληρωμών της JCC και ακολούθως να προχωρεί σε άμεση ενημέρωση του συστήματος Bluebyte.

Το ΤΓ ισχυρίστηκε ότι, η συχνότητα της μεταφοράς των εισπράξεων, από την JCC στο Bluebyte, δεν επηρεάζει το εν λόγω πρόβλημα, αφού γίνεται πάντα έλεγχος των εισπράξεων πριν την κάθε πληρωμή, έτσι ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να αποκοπούν οφειλές που έχουν ήδη εξοφληθεί. Επιπρόσθετα, το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι ενημερώνονται και οι οφειλές στη μερίδα της JCC, μετά από κάθε πληρωμή, για να αποφευχθεί η διενέργεια πληρωμής από παραγωγό ο οποίος δεν έχει οφειλές προς το Ταμείο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η εξεύρεση τρόπου άμεσης ενημέρωσης του Bluebyte με τις αποκοπές που γίνονται από τον ΚΟΑΠ, θα λειτουργούσε καταλυτικά στην επίλυση του προβλήματος, αφού το διάστημα που χρειάζεται για την ενημέρωσή του σήμερα ποικίλει από δύο εβδομάδες μέχρι και πέραν του ενός μήνα. Επιπλέον, θα βοηθούσε αν εφαρμοζόταν η αποκοπή των εισφορών/παλαιότερων οφειλών και από άλλα Μέτρα/Καθεστώτα που εφαρμόζει ο ΚΟΑΠ, αλλά όπως προέκυψε από συναντήσεις που διενεργήθηκαν με λειτουργούς του ΚΟΑΠ στο παρελθόν, η εφαρμογή της συγκεκριμένης λύσης είναι δύσκολη, λόγω μη ύπαρξης κατάλληλου λογισμικού από τον ΚΟΑΠ. Όσον αφορά στην οριστική επίλυση του ζητήματος, μας ανέφερε ότι αυτό θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ, όπου θα υπάρχει διασύνδεση με τον ΚΟΑΠ και θα γίνει προσπάθεια για αποκοπή και από άλλα Μέτρα/Καθεστώτα που εφαρμόζει ο ΚΟΑΠ (με την προϋπόθεση ότι θα δημιουργηθεί/τροποποιηθεί σχετικό λογισμικό του ΚΟΑΠ).

4.2 Καταβολή αποζημιώσεων.

4.2.1 Αναγγελία ζημιάς.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ΑνΕΠ, οι πληγέντες καλλιεργειών οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά το οικείο ΕΓΓ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη ζημιά, δίνοντας τα κύρια στοιχεία, όπως την επηρεαζόμενη Κοινότητα, την ημερομηνία ζημιάς, το ζημιογόνο αίτιο, τις πληγείσες περιοχές και την έκταση που επηρεάστηκε. Για τον σκοπό αυτό, σε κάθε ΕΓΓ τηρείται σχετικό βιβλίο το οποίο συμπληρώνεται με κάθε λήψη Αναγγελίας Ζημιάς.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα βιβλία που αφορούσαν σε ζημιές που συνέβηκαν το έτος 2022, παρατηρήσαμε ότι, για ορισμένα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, όπως παγετό, ανομβρία κ.λπ., η ΑΖ υποβλήθηκε αρκετά μετά την ημερομηνία ή τη χρονική περίοδο κατά την οποία σημειώθηκαν τα σχετικά φαινόμενα (μέχρι και 62 μέρες). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, η εκδήλωση ζημιάς στις περιπτώσεις αυτές ενδέχεται να μην προκύψει άμεσα ή οι παραγωγοί να μην επισκέπτονται συχνά τις καλλιέργειές τους, ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός της ζημιάς.

Επιπλέον διαπιστώσαμε ότι το βιβλίο στο οποίο καταχωρίζονται οι ΑΖ δεν θεωρείται από Ανώτερο Λειτουργό ανά τακτά χρονικά διαστήματα για βεβαίωση της ορθότητας και πληρότητας των καταχωρίσεων. Σε έλεγχό μας στα ΕΓΓ Λευκωσίας, παρατηρήσαμε ότι οι σελίδες του βιβλίου ΑΖ δεν ήταν αριθμημένες και κατά την καταχώριση των ΑΖ, δεν συμπληρώνονταν όλες οι προβλεπόμενες στήλες.

Σύσταση: Το ΤΓ να καθορίσει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου να γίνεται αποδεκτή η υποβολή ΑΖ από τα ΕΓΓ, ειδικά όταν πρόκειται για καλλιέργειες με μικρό βιολογικό κύκλο, ώστε να εφαρμόζεται μια ομοιόμορφη πολιτική σε παγκύπρια βάση.

Επίσης το βιβλίο ΑΖ, να θεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα από Ανώτερο Λειτουργό, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλες οι προβλεπόμενες πληροφορίες έχουν καταχωριστεί.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, όπου ενδείκνυται, θα εξετάσει το ενδεχόμενο καθορισμού χρονοδιαγράμματος για υποβολή ΑΖ ανά ζημιογόνο αίτιο, αφού, σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως ανομβρία στα σιτηρά και ακαρπία, δικαιολογείται η αποδοχή υποβολής ΑΖ για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Επίσης, το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα δοθούν σχετικές οδηγίες, έτσι ώστε στο βιβλίο ΑΖ να συμπληρώνονται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες και ότι θα ελέγχεται το βιβλίο σε τακτά χρονικά διαστήματα από τον ΕΓΛ και τον συντονιστή εκτιμήσεων του κάθε ΕΓΓ.

4.2.2 Αναγγελίες Ζημιάς εκτός κριτηρίων.

Διαπιστώσαμε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Λειτουργοί των ΕΓΓ λαμβάνουν ψευδείς ή λανθασμένες ΑΖ, τις οποίες καλούνται να καταγράψουν και διερευνήσουν, διενεργώντας επιτόπιους ελέγχους και τελικά να τις απορρίψουν ενημερώνοντας γραπτώς τους παραγωγούς ότι απορρίφθηκαν επειδή δεν πληρούσαν τα κριτήρια του ΑνΕΠ. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε μη αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων, επιβαρύνοντας το ΤΓ με διοικητικά και άλλα έξοδα (καύσιμα, έξοδα συντήρησης οχημάτων κ.λπ.), χωρίς οποιαδήποτε επίπτωση στους παραγωγούς, όπως επιβολή οποιωνδήποτε διοικητικών ή άλλων προστίμων.

Σύσταση: Το ΤΓ να μελετήσει και αξιολογήσει εναλλακτικές διαδικασίες εντοπισμού ΑΖ, εκτός κριτηρίων, πριν την πραγματοποίηση επιτόπιου ελέγχου. Επιπρόσθετα, ως αποτρεπτικό μέσο υποβολής ΑΖ, εκτός κριτηρίων, το Τμήμα να εξετάσει τη θέσπιση διοικητικών προστίμων/ποινών (αντίστοιχο με ότι εφαρμόζεται στον ΚΟΑΠ), ή ακόμα και τον αποκλεισμό, για κάποιο χρονικό διάστημα από αποζημίωση μέσω του Ταμείου στις περιπτώσεις όπου παραγωγοί συστηματικά προβαίνουν σε ψευδείς ΑΖ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, το ενδεχόμενο καταβολής αντιτίμου για την υποβολή ΑΖ δεν είναι αποδεκτό από τις αγροτικές οργανώσεις και ευρύτερα τους καλλιεργητές, ωστόσο θα εξετάσει το

ενδεχόμενο επιβολής διοικητικών εξόδων κατά την απόρριψη μιας ΑΖ και να γίνεται η ανάλογη χρέωση στη μερίδα του παραγωγού ή η επιβολή εκτιμητικού τέλους σε όλες τις ΑΖ, το οποίο θα ανακτάται εφόσον η ζημιά κριθεί ως επιλέξιμη. Παρά ταύτα, το Τμήμα θεωρεί ότι το εκτιμητικό τέλος δύσκολα θα εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης (όπως έγινε και με τα τέλη ένστασης), ενώ προκύπτει θέμα χρέωσης τέλους σε ΑΖ που υποβάλλονται από Κοινοτικά Συμβούλια. Επίσης, το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι το πρόβλημα εστιάζεται στις περιπτώσεις όπου υποβάλλονται ΑΖ χωρίς να προκύπτει οποιαδήποτε ζημιά, είτε διότι ο γεωργός δεν επισκέφθηκε το κτήμα του, είτε επειδή πιέζει για να λάβει ενίσχυση με κάθε τρόπο. Όταν για τον ίδιο λόγο έχουν ήδη απορριφθεί κάποιες ΑΖ σε μια περιοχή, τότε νεότερες ΑΖ, δύναται να απορρίπτονται, για τον ίδιο λόγο, στην ίδια περιοχή από το ΕΓΓ χωρίς να χρειάζεται ξανά επιτόπιος έλεγχος. Ωστόσο, το Τμήμα δεν μπορεί να γνωρίζει αν μια ζημιά σε καλυπτόμενη καλλιέργεια από καλυπτόμενα αίτια υπερβαίνει τα όρια του Εθνικού Πλαισίου, εκτός αν γίνει εκτίμηση στο πεδίο.

Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι, σε περιπτώσεις όπου οι ΑΖ αφορούν σε άλλα αντικείμενα (όπως κτηνοτροφία ή θερμοκήπια) και απορριφθούν από το ΤΓ, οι πληγέντες καταφεύγουν στο Υπουργείο ΓΑΑΠ από όπου ζητείται η υποβολή έκθεσης γεγονότων ή/και κοστολόγηση από το Τμήμα. Πρόσθετα, υπάρχουν οι ζημιές για τις οποίες ευθύνη φέρουν τρίτοι (π.χ. ΑΗΚ, έργα υποδομής κ.λπ.), όπου ζητείται από την Αστυνομία η καταγραφή της ζημιάς και η κοστολόγηση, ώστε αυτή να διευθετηθεί μεταξύ των εμπλεκόμενων. Σε αυτές τις περιπτώσεις είναι επιβεβλημένη η καταγραφή στο πεδίο όλων των ζημιών.

4.2.3 Αξιολόγηση και Εκτίμηση Αναγγελιών Ζημιάς.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε στα ΕΓΓ Λευκωσίας, παρατηρήσαμε ότι δεν ετοιμάζεται οποιοδήποτε πρακτικό αξιολόγησης των ΑΖ, πάρα μόνο στις περιπτώσεις όπου αυτές απορρίπτονται.

Σύσταση: Το ΤΓ να συντάσσει πρακτικά για όλες τις ΑΖ οι οποίες εξετάζονται από τα ΕΓΓ του Τμήματος.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι θα καταχωρίζονται οι ΑΖ σε κατάλληλο ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο οι ΕΓΛ θα μεριμνούν όπως επικαιροποιείται ανά τακτά διαστήματα (π.χ. ανά μήνα), έτσι ώστε να μην αφήνεται στην προαίρεση των εκτιμητών που συχνά είναι στο πεδίο για μεγάλες περιόδους.

Σύμφωνα με την απάντηση του ΤΓ, πρόκειται να δημιουργήσει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, εν τούτοις η Υπηρεσία μας θεωρεί επιβεβλημένη την τήρηση πρακτικών, ως η υπό αναφορά σύσταση μας.

4.2.4 Υποβολή Δηλώσεων Ζημιάς.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΑνΕΠ, ο παραγωγός του οποίου η γεωργική εκμετάλλευση υπέστη ζημιά από ζημιόγONO αίτιο, δικαιούται υπό προϋποθέσεις, μέχρι και 15 ημέρες από την επόμενη της ανάρτησης της σχετικής ανακοίνωσης του ΤΓ, να υποβάλει ΔΖ στο εκάστοτε ΕΓΓ, στο αρμόδιο όργανο του Δήμου ή της Κοινότητας ή μέσω του συστήματος «Αριάδνη».

Διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, η ΔΖ παραλαμβάνεται κατά τον επιτόπιο έλεγχο από τον αρμόδιο Λειτουργό (σε χώρους εκτός των ΕΓΓ), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να σφραγιστεί με την ημερομηνία παραλαβής της. Με αυτό το τρόπο, δίνεται η δυνατότητα στον Λειτουργό που παρέλαβε τη ΔΖ να την καταχωρίσει μετέπειτα ως εμπρόθεσμη στο σύστημα, ακόμα και αν αυτή παραλήφθηκε εκπρόθεσμα.

Σύσταση: Το ΤΓ να δώσει σαφείς οδηγίες προς τους Λειτουργούς των ΕΓΓ, όπως μην παραλαμβάνουν ΔΖ σε οποιοδήποτε χώρο εκτός των ΕΓΓ.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι η οδηγία που είχε δοθεί είναι να παραλαμβάνονται οι ΔΖ στα Επαρχιακά ή και Περιφερειακά Γεωργικά Γραφεία ή και στα Κοινοτικά Συμβούλια, τα οποία συμβλήθηκαν με το Τμήμα για τον σκοπό αυτό. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε επίσης ότι θα συστήσει, εκ νέου, τη μη παραλαβή ΔΖ εκτός γραφείου.

Διαπιστώσαμε επίσης ότι, αφού παραληφθούν οι ΔΖ στα ΕΓΓ, ακολουθεί η διενέργεια επιτόπιων επισκέψεων σε όλους τους παραγωγούς που υπέβαλαν σχετική δήλωση, χωρίς ωστόσο να διενεργούνται εκ των προτέρων διοικητικοί έλεγχοι έτσι ώστε να βεβαιώνεται ότι οι αιτητές πληρούν τα βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας κατά περίπτωση Σχεδίου (μη υποβολή ΔΚ, καθυστερημένες οφειλές στο Ταμείο κ.λπ.).

Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται να αναλώνονται αχρείαστα πόροι, για διενέργεια επιτόπου επισκέψεων σε παραγωγούς οι οποίοι θα έπρεπε να είχαν αποκλειστεί λόγω ότι δεν πληρούν βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας του Σχεδίου.

Σύσταση: Το ΤΓ να διενεργεί χαρτογράφηση της κατά περίπτωση πληγείσας περιοχής σε επίπεδο τεμαχίου, με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων (ενδεχομένως σε συνεργασία με τον ΚΟΑΠ), έτσι ώστε το Τμήμα να γνωρίζει εκ των προτέρων τα επιλέξιμα τεμάχια και παραγωγούς που εμπίπτουν στην εν λόγω περιοχή.

Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι θα δώσει σχετικές οδηγίες ώστε, κατά την παραλαβή των ΔΖ, να διενεργείται διοικητικός έλεγχος (check list) και να απορρίπτονται τεμάχια που δεν πληρούν τα κριτήρια (εκτός ΚΟΑΠ, χωρίς ΔΚ, εκτός ανακοίνωσης κ.λπ.). Όσον αφορά στη χαρτογράφηση της πληγείσας περιοχής σε επίπεδο τεμαχίου, ισχυρίστηκε ότι, για τις πλείστες ζημιές, αυτό είναι αδύνατο αφού το εάν προκύπτει ζημιά, η οποία υπερβαίνει το 30%, μπορεί να διαπιστωθεί μόνο κατά τον επιτόπιο έλεγχο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ, θα χαρτογραφείται η πληγείσα περιοχή, ωστόσο αυτό, από μόνο του, δεν θα είναι αρκετό για να αποκλείονται μη επιλέξιμα τεμάχια ή καλλιεργητές, αλλά θα πρέπει, κατά την ηλεκτρονική υποβολή των ΔΖ, να διενεργούνται, από το σύστημα, διάφοροι ηλεκτρονικοί έλεγχοι, μέσω των οποίων θα αποκλείονται οι μη δικαιούχοι καλλιεργητές και αγροτεμάχια και να ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές.

4.2.5 Έλεγχος Κριτηρίων Επιλεξιμότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ΑνΕΠ, που αφορά στον Καθορισμό Δικαιούχων, γεωργός θεωρείται φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι κάτοχος/διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης. Η νομοθεσία θέτει περιορισμούς που αφορούν σε θέματα υπηκοότητας, έκτισης ποινής φυλάκισης

(για συγκεκριμένες ποινές), μη τήρησης των όρων σε προηγούμενα προγράμματα του Υπουργείου ΓΑΑΠ, μη κατοχής νόμιμης άδειας λειτουργίας της εκμετάλλευσης κ.λπ.

Διαπιστώσαμε ότι δεν εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες και δεν πραγματοποιούνται ικανοποιητικοί έλεγχοι από το ΤΓ, έτσι ώστε να βεβαιώνεται ότι οι αιτητές πληρούν όλα τα σχετικά κριτήρια, βάσει των περιορισμών που ισχύουν, με αποτέλεσμα να προκύπτει αυξημένος κίνδυνος παροχής οικονομικής ενίσχυσης σε μη δικαιούχους.

Σύσταση: Το ΤΓ να διενεργεί διασταυρούμενους ελέγχους (έστω δειγματοληπτικά) με άλλες Υπηρεσίες του κράτους, έτσι ώστε να βεβαιώνεται ότι οι αιτητές ενισχύσεων πληρούν όλα τα κριτήρια που καθορίζει η νομοθεσία.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι στο νέο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων δεν περιλαμβάνονται πλέον οι συγκεκριμένοι περιορισμοί επιλεξιμότητας δικαιούχων, ως εκ τούτου δεν θα προκύπτει η ανάγκη διενέργειας οποιωνδήποτε σχετικών ελέγχων.

4.2.6 Παραλαβή και έλεγχος Δηλώσεων Ζημιάς.

Κατά τον έλεγχό μας στα ΕΓΓ Λευκωσίας, ενημερωθήκαμε ότι δεν διενεργούνται έλεγχοι στις ΔΖ κατά την προσκόμισή τους από τους παραγωγούς, αλλά διενεργούνται σε μεταγενέστερο στάδιο, λόγω έλλειψης προσωπικού. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει πρότυπος κατάλογος βημάτων ελέγχου που να συμπληρώνεται από τους αρμόδιους Λειτουργούς, αυξάνοντας τον κίνδυνο παραλαβής και επεξεργασίας ΔΖ, οι οποίες δεν είναι επαρκώς συμπληρωμένες ή/και χωρίς να πληρούνται όλα τα σχετικά κριτήρια (π.χ. προηγούμενη υποβολή ΔΚ).

Σύσταση: Το ΤΓ να ετοιμάσει κατάλογο ελέγχου, ο οποίος συμπληρώνεται κατάλληλα από τους αρμόδιους λειτουργούς, έτσι ώστε να τεκμηριώνεται η διενέργεια των ελέγχων στη ΔΖ, να βεβαιώνεται η πληρότητά τους και να διασφαλίζεται η εφαρμογή ομοιόμορφων διαδικασιών παραλαβής και επεξεργασίας ΔΖ από τους αρμόδιους λειτουργούς των ΕΓΓ.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι θα υιοθετήσει την εισήγησή μας και ότι θα ενημερώσει σχετικά και το Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου.

4.2.7 Εκτιμήσεις Ζημιών.

α. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ΑνΕΠ, που αφορά σε εκτιμητές, η εκτίμηση ζημιάς διενεργείται από αρμόδιους, εξουσιοδοτημένους προς τούτο, γεωπόνους του ΤΓ, διασφαλίζοντας εναλλαγή των εκτιμητών από χρονιά σε χρονιά, καθώς και μεταξύ των Επαρχιών, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν.

Κατά τον έλεγχό μας στα ΕΓΓ Λευκωσίας δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε γραπτές εξουσιοδοτήσεις σε Λειτουργούς που διενεργούν εκτιμήσεις και, όπως πληροφορηθήκαμε, αυτές δίνονται προφορικά.

Επιπλέον, σε ερώτησή μας εάν εφαρμόζεται εναλλαγή των εκτιμητών μεταξύ των Επαρχιών, μάς αναφέρθηκε ότι, στην πράξη αυτό εφαρμόστηκε ελάχιστες φορές, γεγονός το οποίο πιθανώς να επηρεάζει αρνητικά την αμεροληψία των λειτουργών και να δημιουργεί θέμα σύγκρουσης

συμφέροντος, δεδομένου και του γεγονότος ότι αρκετοί εκτιμητές παρέχουν παράλληλα, στο πλαίσιο των καθηκόντων τους, και συμβουλευτικές υπηρεσίες στους παραγωγούς. Μας αναφέρθηκε επίσης ότι, οι εκτιμητές εναλλάσσονται, μεταξύ των Επαρχιών, στις περιπτώσεις που δεν είναι αρκετά έμπειροι για συγκεκριμένες καλλιέργειες (π.χ. dragon fruit).

Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι εκτιμητές δεν συμπληρώνουν/υπογράφουν οποιοδήποτε «Έντυπο Αμεροληψίας/Μη Σύγκρουσης Συμφέροντος», ώστε να δηλώνονται οι περιπτώσεις όπου πιθανόν να προκύπτουν θέματα αμεροληψίας και σύγκρουσης συμφέροντος, πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε εκτίμησης.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αμεροληψία και αντικειμενικότητα των εκτιμήσεων και η απουσία σύγκρουσης συμφέροντος. Επίσης το ΤΓ να φροντίζει για τη συστηματική εκπαίδευση των λειτουργών που εκτελούν χρέη εκτιμητή, τόσο σε θέματα εκτιμήσεων όσο και σε διαδικαστικά, έτσι ώστε να αποκτήσουν την απαραίτητη εμπειρία σε διαφορετικά είδη καλλιεργειών.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι όλοι οι εκτιμητές έχουν υπογράψει το έντυπο αμεροληψίας για τα έτη 2022 και 2024, και οι προσωπικές τους συγκρούσεις λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό των εκτιμητών ανά περίπτωση (π.χ. εκτιμητής που διαμένει σε συγκεκριμένη περιοχή δεν θα διενεργήσει εκτιμήσεις ζημιών σε αυτή, ούτε θα συμμετέχει καν ως παρατηρητής). Όσον αφορά στην αξιοπιστία των εκτιμήσεων, μας πληροφόρησε ότι ο Συντονιστής Εκτιμήσεων πραγματοποιεί επισκέψεις και συνεπικουρεί τους εκτιμητές, ώστε τα ποσοστά να είναι αντικειμενικά, ενώ συμβουλεύει κατάλληλα σε περιπτώσεις που διαπιστώνει εκτροπές. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, σχετικά με την εκπαίδευση των εκτιμητών, κατά κύριο λόγο, πραγματοποιούνται συναντήσεις εκτιμητών από διάφορα ΕΓΓ όταν προκύπτουν ζημιές με κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον, εφόσον το πρόγραμμα εργασιών το ευνοεί. Τον Δεκέμβρη του 2023 πραγματοποιήθηκε παγκύπρια ημερίδα αποκλειστικά με αυτό το αντικείμενο και αποστέλλονται, κάθε χρόνο, εκτιμητές σε σεμινάρια που αφορούν στην εκτίμηση συγκεκριμένου είδους ζημιών.

β. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το υπό αναφορά άρθρο του ΑνΕΠ, η Υπηρεσία εισηγήθηκε ότι πρέπει να διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι, από άλλους αρμόδιους Λειτουργούς του ΤΓ σε ποσοστό που κρίνεται αντιπροσωπευτικό, ανάλογα με την περίπτωση, και σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο να υπάρχει δυνατότητα επιβεβαίωσης και ελέγχου των εκτιμήσεων από εξωτερικούς γεωπόνους εκτιμητές.

Σε σχετική ερώτησή μας κατά τον έλεγχο, ενημερωθήκαμε ότι δεν διενεργούνται οποιοδήποτε δειγματοληπτικοί έλεγχοι στις εκτιμήσεις ζημιών από δεύτερο Λειτουργό του ΤΓ, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος διενέργειας λανθασμένων εκτιμήσεων.

Όπως ενημερωθήκαμε, οι εκτιμήσεις ζημιών διενεργούνται συνήθως από ένα εκτιμητή, παρόλο που από τη φύση τους οι εκτιμήσεις ενέχουν το στοιχείο της υποκειμενικότητας. Μάς αναφέρθηκε ότι, παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο Επαρχιακός Λειτουργός συνοδεύει τους εκτιμητές του ΕΓΓ, δεν τηρούνται έγγραφα που να καταδεικνύουν ότι η επιτόπια εκτίμηση διενεργήθηκε στην παρουσία δεύτερου Λειτουργού.

Σύσταση: Το Τμήμα να αξιολογεί και να προσδιορίζει τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες οι εκτιμήσεις θα πρέπει να διενεργούνται από δύο εκτιμητές και να διασφαλίζει ότι αυτοί ετοιμάζουν και υπογράφουν σχετικό έντυπο, τεκμηριώνοντας την εκτίμηση της ζημίας.

γ. Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Διαδικασιών, ο εκτιμητής πρέπει να συμπληρώνει το ειδικό «Έντυπο Εκτίμησης», κατά τη διαδικασία εκτίμησης ζημίας. Όπως διαπιστώσαμε στο πλαίσιο του ελέγχου στα ΕΓΓ Λευκωσίας, οι εκτιμητές δεν χρησιμοποιούν το εν λόγω έντυπο, αλλά αντίγραφο της ΔΖ, στην οποία καταγράφουν σημειώσεις κατά την διενέργεια της επιτόπιας εκτίμησης. Οι σημειώσεις αυτές φυλάσσονται από τον κάθε εκτιμητή σε δικό του φάκελο, χωρίς να αρχειοθετούνται. Στην συνέχεια, οι υπολογισμοί διενεργούνται χειρόγραφα, χωρίς την χρήση οποιουδήποτε λογισμικού συστήματος, αυξάνοντας τον κίνδυνο διενέργειας λαθών και τη δυσκολία στην επιβεβαίωση της ορθότητας των υπολογισμών από δεύτερο λειτουργό.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε οι διαδικασίες που περιλαμβάνονται, τόσο στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών, όσο και οι πρόνοιες του ΑνΕΠ, να εφαρμόζονται από όλους τους αρμόδιους Λειτουργούς του ΤΓ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα ετοιμάσει νέο Εγχειρίδιο Διαδικασιών και ότι ο συντονιστής επιτόπιων ελέγχων σε κάθε ΕΓΓ θα διασφαλίζει την ορθή τήρησή του. Σχετικά με το ειδικό «Έντυπο Εκτίμησης», το Τμήμα επιβεβαίωσε ότι δεν συμπληρώνεται γιατί απαιτείται, για αντιγραφή των στοιχείων, δυσανάλογο διοικητικό κόστος, αλλά τα ευρήματα των επιτόπιων ελέγχων καταγράφονται σε αντίγραφο της ΔΖ το οποίο και υπογράφεται από τον εκτιμητή. Το ΤΓ μάς ανέφερε επίσης ότι το συγκεκριμένο έντυπο εκτίμησης θα συμπληρώνεται όταν τεθεί το νέο λογισμικό σε λειτουργία, όπου θα προεκτυπώνονται στο έντυπο οι αναγκαίες πληροφορίες. Επιπλέον, μας ενημέρωσε ότι θα γίνει σχετική διόρθωση στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου. Πρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι ο εκτιμητής υπογράφει και το μηχανογραφημένο πόρισμα εκτίμησης, το οποίο διαβιβάζεται στον καλλιεργητή. Όσον αφορά στον αριθμό εκτιμητών που διενεργούν τις εκτιμήσεις, το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι συνήθως η εκτίμηση διενεργείται από ένα μόνο εκτιμητή, αλλά όπου κριθεί αναγκαίο να διενεργηθεί ο επιτόπιος έλεγχος από δύο εκτιμητές, τότε το «Έντυπο Εκτίμησης» και το πόρισμα εκτίμησης θα υπογράφονται και από τους δύο.

4.2.8 Έκθεση Επαρχιακής Επιτροπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΑνΕΠ, που αφορά στις Επιτροπές Αξιολόγησης – Τεκμηρίωσης, μετά τη λήψη ΑΖ και αφού αξιολογηθεί ως βάσιμη η πληροφορία, συγκαλείται τριμελής Επαρχιακή Επιτροπή, η οποία, αφού εξετάσει τις εκτιμήσεις στην πληγείσα περιοχή, συμπεριλαμβανομένων και των ενστάσεων/επανεκτιμήσεων, συντάσσει σε ενδεικτικό διάστημα δύο μηνών, τελική έκθεση, με την οποία αποφασίζει την ένταξη της ζημίας σε πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων. Η υπό αναφορά έκθεση θα πρέπει:

α. να διευκρινίζει το αίτιο του ζημιογόνου γεγονότος και να αναφέρει τους λόγους, που το χαρακτηρίζει ακραίο, δυσμενές ή έκτακτο φαινόμενο,

- β.** να προσδιορίζει και να τεκμηριώνει τη φύση και την ένταση του ζημιογόνου αιτίου, καθώς και τα μέσα (μετεωρολογικά στοιχεία, φωτογραφίες, αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες, video κ.α.), που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαπίστωσή του,
- γ.** να προσδιορίζει τη γεωγραφική έκταση του ζημιογόνου γεγονότος (κατάλογος των Δήμων ή Κοινοτήτων),
- δ.** να αναφέρει τάξη μεγέθους των ζημιών για κάθε είδος που ζημιώθηκε και
- ε.** να τεκμηριώνει ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της θεομηνίας, δυσμενούς κλιματικού συμβάντος που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία ή άλλου έκτακτου γεγονότος και των ζημιών που υπέστησαν οι γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Ακολούθως ο αρμόδιος Κλάδος του Τμήματος συγκεντρώνει και αξιολογεί τις εκθέσεις που έχουν υποβληθεί από τις Επαρχιακές Επιτροπές.

Από τον έλεγχο που διενεργήσαμε στα ΕΓΓ Λευκωσίας, διαπιστώσαμε ότι δεν συντάσσονται οποιεσδήποτε εκθέσεις από τις Επαρχιακές Επιτροπές και ως εκ τούτου δεν διενεργείται οποιαδήποτε αξιολόγηση από τον ΚΔΚ. Όπως μας ανέφερε ο επικεφαλής, ο ΚΔΚ ενημερώνεται για τις αποφάσεις των Επαρχιακών Επιτροπών μέσω ανακοίνωσης που εκδίδεται και κοινοποιείται στον Κλάδο. Επισημάναμε ότι, οι συγκεκριμένες ανακοινώσεις δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υποκαταστήσουν την προβλεπόμενη έκθεση, αφού δεν περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα στοιχεία που αναφέρονται πιο πάνω, ώστε ο ΚΔΚ να έχει ενώπιόν του όλη την απαραίτητη πληροφόρηση για την αξιολόγηση που θα διενεργήσει.

Όπως προκύπτει, η διαδικασία που εφαρμόζεται όσον αφορά στις εκθέσεις των Επιτροπών Αξιολόγησης/Τεκμηρίωσης δεν συνάδει με τα προβλεπόμενα στο ΑνΕΠ.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εφαρμόζονται οι σχετικές πρόνοιες του ΑνΕΠ.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι η αναφορά στο ΑνΕΠ (Άρθρο 9) αποτελούσε μια τυπική, εκ των υστέρων αποτίμηση, που οδηγούσε σε μια περίπλοκη γραφειοκρατική κατάσταση, χωρίς υπηρεσιακό όφελος και, για τον λόγο αυτό, δεν εφαρμόζοταν. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, σύμφωνα με την τροποποίηση του ΑνΕΠ [νέο Άρθρο 7 (αντίστοιχο του 9 στο ΑνΕΠ)], η έκθεση της Επαρχιακής Επιτροπής θα συντάσσεται μόλις μία περιοχή κηρύσσεται ως πληγείσα ή απορριφθεί η ΑΖ και θα περιέχει τις λίγες και σημαντικές πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να υπάρχει όφελος στη διαδικασία.

4.2.9 Τηλεφωνικές έρευνες για συλλογή στατιστικών στοιχείων.

α. Για τις ανάγκες υπολογισμού του εισοδήματος καλλιέργειας, ο ΚΔΚ συλλέγει επίσημα στατιστικά δεδομένα από τη Στατιστική Υπηρεσία σχετικά με τη μέση απόδοση καλλιέργειας και τη μέση τιμή πώλησης προϊόντος της καλλιέργειας για την οποία πρόκειται να καταβάλει ενίσχυση ζημίας. Σε περιπτώσεις όπου η Στατιστική Υπηρεσία δεν συλλέγει στατιστικά δεδομένα σχετικά με τη μέση τιμή κάποιων προϊόντων, διενεργούνται, από τον ΚΔΚ, τηλεφωνικές έρευνες, οι οποίες περιλαμβάνουν συνήθως, τους μεγαλύτερους σε μέγεθος παραγωγούς.

Κατά τον έλεγχο, ενημερωθήκαμε ότι ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες για την συλλογή των στοιχείων από Λειτουργό του ΚΔΚ, ωστόσο δεν εντοπίσαμε οποιαδήποτε γραπτή επεξηγηματική διαδικασία που να περιγράφει τη μεθοδολογία διενέργειας τηλεφωνικών ερευνών για την εξαγωγή της μέσης τιμής προϊόντων, ώστε να τεκμηριώνονται τα αποτελέσματά τους.

Το γεγονός ότι οι τηλεφωνικές έρευνες για την εξαγωγή της μέσης τιμής από τους παραγωγούς διενεργείται συνήθως από μόνο ένα Λειτουργό του ΚΔΚ, δεν διασφαλίζει το αδιάβλητό της. Σημειώνεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, εντοπίσαμε και γραπτές απαντήσεις από τους παραγωγούς/λιανοπώλες.

Σύσταση: Το ΤΓ να διασφαλίσει ότι ο ΚΔΚ καταγράφει και τεκμηριώνει τη διαδικασία των τηλεφωνικών ερευνών που διενεργεί για τη συλλογή των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων. Επίσης ενδείκνυται όπως οι παραγωγοί υποβάλλουν τα απαιτούμενα στοιχεία γραπτώς.

β. Το γεγονός ότι οι τηλεφωνικές έρευνες απευθύνονται προς τους ίδιους τους παραγωγούς, κάποιος από τους οποίους ενδέχεται να είναι και δικαιούχος των ενισχύσεων ζημιών, αυξάνει τον κίνδυνο καταγραφής υψηλότερων μέσων τιμών των προϊόντων από τις πραγματικές, εφόσον προκύπτει ίδιο όφελος.

Σύσταση: Το ΤΓ να διασφαλίζει την αξιοπιστία των μέσων τιμών που λαμβάνονται από τους παραγωγούς ώστε να μετριάζεται ο κίνδυνος χειραγώγησης τους προς ίδιο συμφέροντος.

Σε σχέση με τα πιο πάνω το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις όπου υπάρχει οργανωμένη εμπορία προϊόντων (π.χ. πατάτες και οινοποιήσιμα σταφύλια), λαμβάνονται στοιχεία από τους εμπορευόμενους που πολύ σπάνια είναι και οι ίδιοι δικαιούχοι αποζημίωσης και, για κάθε ενδεχόμενο, το μεγάλο μέγεθος του δείγματος και η γεωγραφική και ανά είδος καλλιέργειας διαστρωμάτωση, διασφαλίζουν τη μη χειραγώγηση των τιμών από μόνο ένα εμπορευόμενο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, όπου είναι εφικτό, λαμβάνονται γραπτές απαντήσεις και ότι ένα μέρος των συνεντεύξεων (περίπου 10%), διενεργούνται από τον προϊστάμενο του Κλάδου προς διασταύρωση των ευρημάτων των αρχικών λειτουργιών, χωρίς να διαπιστώνονται ουσιώδεις αποκλίσεις, λόγω της εμπειρίας των τελευταίων. Επίσης, εκεί που απαιτείται πιο εξειδικευμένη προσέγγιση, ετοιμάζονται καθοδηγητικά σημειώματα.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε επίσης, ότι η υψηλή τιμή δεν οδηγεί και σε υψηλότερη αποζημίωση, αφού η πρώτη συγκρίνεται με τη μέση τιμή των τριών προηγούμενων ετών.

4.2.10 Έλεγχοι κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης.

Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης υπολογίζεται στη βάση μεθοδολογίας η οποία ετοιμάζεται από τον ΚΔΚ και αποστέλλεται αρχικά στον ΚΔΓΛΠ για απόψεις και έγκριση και στην συνέχεια προωθείται, υπό μορφή σημειώματος, προς τον Διευθυντή του ΤΓ για έγκριση.

Ο υπολογισμός της ενίσχυσης ζημιάς διενεργείται από τον ΚΔΚ με τη χρήση υπολογιστικών φύλλων (MS Excel) σε συνδυασμό με τη βάση δεδομένων (MS Access), και όχι αυτοματοποιημένα μέσω λογισμικού συστήματος μετά από καταχώριση των σχετικών δεδομένων, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητες διενέργειας λαθών.

Επιπλέον, δεν εντοπίσαμε γραπτή καταγραφή των ελέγχων που διενεργούνται (ο δειγματοληπτικός έλεγχος του επικεφαλής του ΚΔΚ) προτού υπολογιστεί η τελική ενίσχυση ζημιάς, περιλαμβανομένων του αποτελέσματος των ελέγχων της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε για την επιλογή του δείγματος, η οποία να υπογράφεται από τα άτομα που διενέργησαν τους ελέγχους.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ελέγχου δεν διενεργήσαμε έλεγχο υπολογισμών και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται από τον ΚΔΚ για τον υπολογισμό των ενισχύσεων. Επιβεβαιώσαμε την ορθή χρήση των αποτελεσμάτων του υπολογισμού σε μια περίπτωση χωρίς όμως να επαληθεύσουμε τους μαθηματικούς τύπους που χρησιμοποιήθηκαν.

Σύσταση: Το ΤΓ να εφαρμόσει αυτοματοποιημένη μέθοδο υπολογισμού της αποζημίωσης και τεκμηριωμένη καταγραφή των ελέγχων που διενεργούνται από τους αρμόδιους λειτουργούς.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, προς στο παρόν, η μόνη προσωρινή λύση για τον υπολογισμό της αποζημίωσης είναι μέσω της αξιοποίησης λειτουργικών συστημάτων MS Excel ή MS Access, ενώ η οριστική επίλυση του ζητήματος της αυτοματοποίησης του υπολογισμού της αποζημίωσης, θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ, στο οποίο έχει σημαντική εμπλοκή ο ΚΔΚ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι για την αποφυγή λαθών πραγματοποιείται αριθμός ελέγχων που περιλαμβάνουν τη διενέργεια ελέγχου από τον προϊστάμενο του ΚΔΚ σε δείγμα τουλάχιστον 10% και έλεγχου από δεύτερο λειτουργό του ΚΔΚ σε δείγμα ατόμων και σχετική σύγκριση των αποτελεσμάτων τους με τους αρχικούς υπολογισμούς, καθώς και διενέργεια εσωτερικού ελέγχου από άλλο Κλάδο του ΤΓ πριν τη διενέργεια της πληρωμής.

4.2.11 Ετοιμασία καταλόγων πληρωμής δικαιούχων.

Ο ΚΔΚ είναι επιφορτισμένος με την ετοιμασία αναλυτικών καταστάσεων πληρωμής δικαιούχων, οι οποίοι αποστέλλονται προς τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου ΓΑΑΠ για έγκριση, πριν την τελική καταβολή των αποζημιώσεων προς τους παραγωγούς. Οι εν λόγω κατάλογοι ετοιμάζονται με τη χρήση υπολογιστικών φύλλων (MS Excel), από στοιχεία που εξάγονται από τα συστήματα BlueByte και FIMAS, για σκοπούς συμψηφισμών, αφού έχει, προηγουμένως, υπολογιστεί η ετήσια οφειλή της εισφοράς από το λογισμικό σύστημα Διαχείρισης ΔΚ. Το γεγονός ότι οι κατάλογοι πληρωμών ετοιμάζονται με τη λήψη πληροφόρησης από τρία λογισμικά συστήματα, αυξάνει τον κίνδυνο διενέργειας λανθασμένων πληρωμών ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Σύσταση: Το ΤΓ να διερευνήσει λύσεις για αυτοματοποίηση της διαδικασίας ετοιμασίας των καταλόγων πληρωμής των δικαιούχων, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος διενέργειας λανθασμένων πληρωμών ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, το θέμα αναμένεται να επιλυθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ, όπου όλες οι ενέργειες/δράσεις, μέχρι και την πληρωμή, θα βρίσκονται στην ίδια βάση δεδομένων.

4.2.12 Ανώτατο ατομικό ποσό ενίσχυσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΑνΕΠ, που αφορά στον Προϋπολογισμό, στις δαπάνες και στα ανώτατα ποσά ενισχύσεων, το ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο, δεν θα ξεπερνά τις €80.000 σε ένα έτος, και τις €300.000 σε περίοδο πέντε ετών, εκτός στις περιπτώσεις ομαδικών καλλιεργειών.

Διαπιστώσαμε ότι το σύστημα BlueByte επιτρέπει την καταχώριση ποσών πέραν του ανώτατου ποσού ενίσχυσης στις μερίδες των παραγωγών. Όπως προκύπτει, δεν εφαρμόζονται οποιεσδήποτε αυτοματοποιημένες δικλίδες, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος διενέργειας πληρωμών πέραν των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων.

Όπως ενημερωθήκαμε από τον επικεφαλής του ΚΔΚ, τα τελευταία χρόνια διενεργείται σχετικός έλεγχος με τη χρήση υπολογιστικού φύλλου (MS Excel), στο οποίο καταχωρίζονται οι υπολογισμοί των ενισχύσεων, υπολογίζονται τα συνολικά ποσά, ανά δικαιούχο, και στις περιπτώσεις όπου προκύπτει υπέρβαση ανώτατων ορίων, εμφανίζεται σχετική ένδειξη. Όπως ενημερωθήκαμε, οι εν λόγω έλεγχοι δεν διενεργούνται σε συστηματική βάση, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις διενεργούνται μετά την καταβολή των ενισχύσεων στους παραγωγούς.

Επίσης, λόγω του ότι στο παρελθόν δεν διενεργούνταν αρκετοί έλεγχοι, προέκυψε περίπτωση στην οποία είχαν καταβληθεί ποσά ενισχύσεων πέραν του ανώτατου ορίου των €80.000 σε ένα έτος, και συγκεκριμένα €85.401,74. Αυτό εντοπίστηκε τέσσερις μήνες μετά την καταβολή της τελευταίας ενίσχυσης και λήφθηκαν όλα τα σχετικά μέτρα για την επιστροφή της υπερπληρωμής ύψους €5.401,74.

Σύσταση: Το ΤΓ να εφαρμόσει σχετικές αυτοματοποιημένες περιοριστικές δικλίδες στην όλη διαδικασία των πληρωμών ώστε να μην επιτρέπεται η καταβολή αποζημιώσεων πέραν των ανώτατων ορίων.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι το λογισμικό σύστημα BlueByte δεν παρέχει αυτή τη δυνατότητα και, για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσε να διερευνήσει με το πάροχο του λογισμικού συστήματος, κατά πόσον υπάρχει η δυνατότητα να εισαχθούν στο λογισμικό σύστημα σχετικές δικλίδες ασφαλείας ή να θεσμοθετήσει διαδικασία έτσι ώστε να γίνεται ο σχετικός έλεγχος εξωσυστημικά.

4.2.13 Έλεγχος του διεθνούς αριθμού λογαριασμού (IBAN) των δικαιούχων.

Η συνήθης πρακτική που ακολουθείται για τον έλεγχο του κωδικοποιημένου αρχείου (τύπου XML) που ετοιμάζεται από το Ταμείο για να προωθηθεί στην Κεντρική Τράπεζα πριν τη διενέργεια των πληρωμών αποζημίωσης προς τους δικαιούχους παραγωγούς, είναι η εκτύπωση των σχετικών στοιχείων που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα BlueByte, συμπεριλαμβανομένου και του διεθνούς αριθμού λογαριασμού (IBAN) των δικαιούχων, και η αντιπαραβολή τους με το κωδικοποιημένο αρχείο, από τον Διαχειριστή του συστήματος BlueByte. Στη συνέχεια, διενεργείται έλεγχος από δεύτερο άτομο, έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται η ορθότητα των στοιχείων που περιλαμβάνει το εν λόγω αρχείο.

Στις περιπτώσεις όπου ο αριθμός των δικαιούχων παραγωγών είναι μεγάλος, διενεργείται δειγματοληπτικός έλεγχος των στοιχείων πληρωμών τους από το δεύτερο άτομο, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία για τον καθορισμό του μεγέθους και του τρόπου επιλογής του δείγματος.

Επισημάναμε ότι σε περίπτωση καταχώρισης λανθασμένου διεθνούς αριθμού λογαριασμού (IBAN) κατά τη χειροκίνητη εισαγωγή των στοιχείων των παραγωγών στο σύστημα BlueByte, αυτό δεν μπορεί να εντοπιστεί κατά τη διενέργεια του ελέγχου που διενεργεί το Τμήμα, όπως αυτός περιγράφεται πιο πάνω.

Σύσταση: Το ΤΓ να ενισχύσει τις ασφαλιστικές δικλίδες ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα των στοιχείων πληρωμών ολόκληρου του πληθυσμού των δικαιούχων

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι ο σχετικός έλεγχος διενεργείται από τον Διαχειριστή του Bluebyte σε ολόκληρο το πληθυσμό των δικαιούχων με τη χρήση των εφαρμογών Ms Excel και Ms Access, ενώ γίνεται και επανέλεγχος από δεύτερο λειτουργό του ΚΔΚ, σε δειγματοληπτική βάση, κυρίως στις περιπτώσεις διενεργειών πολύ μεγάλου αριθμού εμβασμάτων.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα μπορούσε να εκπαιδευτεί δεύτερο άτομο (πέραν του Διαχειριστή του Bluebyte) για να διενεργεί τον έλεγχο σε ολόκληρο τον πληθυσμό, μέσω των εφαρμογών Ms Excel και Ms Access ή ακόμη να εμπλακούν περισσότερα άτομα στη διαδικασία ελέγχου όταν πρόκειται για μεγάλο αριθμό εμβασμάτων. Όπως μας ανέφερε, σε κάθε περίπτωση, ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός μιας ώρας.

4.2.14 Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων/επαναλαμβανόμενοι διοικητικοί έλεγχοι.

Όπως παρατηρήσαμε σε αρκετές περιπτώσεις, για τη διεκπεραίωση όλης της διαδικασίας, από το στάδιο της λήψης της ΑΖ μέχρι και την καταβολή των αποζημιώσεων προς τους δικαιούχους παραγωγούς, μεσολαβεί πέραν του ενός έτους.

Ενδεικτικά αναφέραμε την περίπτωση καταβολής αποζημίωσης για τα φυλλοβόλα δέντρα, όπου η υποβολή ΑΖ ξεκίνησε στις 15.3.2022, η έγκριση για την πληρωμή των ενισχύσεων από τον ΓΔ του Υπουργείου ΓΑΑΠ δόθηκε στις 31.5.2023 και η σχετική ενίσχυση καταβλήθηκε προς τους παραγωγούς την 1.6.2023, δηλαδή η συνολική χρονική περίοδος που μεσολάβησε ήταν πέραν του ενός έτους.

Όπως διαπιστώσαμε, η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας οφείλεται εν μέρη στο γεγονός ότι επαναδιενεργούνται εκ νέου διοικητικοί έλεγχοι, με σκοπό τη διαπίστωση της συμμόρφωσης με τους όρους που προνοούνται στα Σχέδια και τις εσωτερικές διαδικασίες, οι οποίοι εκ των πραγμάτων έχουν ήδη πραγματοποιηθεί εκ μέρους των ΕΓΓ κατά την παραλαβή των ΔΚ αλλά και στα στάδια παραλαβής και εξέτασης των ΔΖ.

Ενδεικτικά αναφέραμε ότι, ο ΚΔΚ διενεργεί ελέγχους για να βεβαιωθεί κατά πόσον επισυνάπτονται όλα τα απαιτούμενα έγγραφα που αποδεικνύουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των παραγωγών συγκρίνοντας στοιχεία του ΣΕΕ από το Μητρώο του ΚΟΑΠ, αν έχει καταβληθεί η εισφορά για το τρέχον έτος κ.λπ.

Σύσταση: Προς αποφυγή αχρείαστου διοικητικού κόστους και καθυστέρησης, το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη διοικητικών ελέγχων, όπου καθίσταται δυνατό και να καθοριστούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση των επιμέρους εργασιών που συνθέτουν την όλη διαδικασία. Συγκεκριμένα, θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια πρότυπη κατάσταση που να περιλαμβάνει όλα τα σημεία ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται με βάση το Εγχειρίδιο Διαδικασιών, η οποία να συμπληρώνεται από τους λειτουργούς που εμπλέκονται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και η οποία να ελέγχεται και να προσυπογράφεται από Ανώτερο Λειτουργό του Τμήματος πριν την ετοιμασία του τελικού καταλόγου των δικαιούχων.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται κατά 80% στη φύση των καλλιεργειών και κατά 20% στο χειρωνακτικό τρόπο υπολογισμού και όχι στους διοικητικούς ελέγχους, που διενεργεί ο ΚΔΚ δειγματοληπτικά και στοχευμένα, εκεί που υπάρχει ένδειξη ότι μπορεί να υπάρχει πρόβλημα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, ενδεχομένως να υπάρχουν καθυστερήσεις λόγω συνεχόμενων ζημιών και της ανάγκης να είναι στο πεδίο οι εκτιμητές για συνεχόμενη μεγάλη περίοδο και ότι συχνά προκύπτουν έκτακτες ζημιές, όπου η ανάγκη άμεσης στήριξης των πληγέντων (πολιτικές αποφάσεις Υπουργείου ΓΑΑΠ) τίθεται σε προτεραιότητα, άρα μετατοπίζονται χρονικά οι υπολογισμοί ενισχύσεων που θα μπορούσαν να δοθούν ενωρίτερα (π.χ. χαλάζι σε φυλλοβόλα το Σεπτέμβριο του 2023).

Η Υπηρεσία μας θεωρεί επιβεβλημένη την εξεύρεση από το Τμήμα τρόπων επιτάχυνσης της όλης διαδικασίας της καταβολής των αποζημιώσεων.

4.3 Οφειλές προς το Ταμείο ή/και προς άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες.

4.3.1 Οφειλές προς το Ταμείο

Διαπιστώσαμε ότι σε περίπτωση που ένας παραγωγός επιλέξει να προπληρώσει την ετήσια εισφορά του στα ΕΓΓ, το Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ παρουσιάζει μόνο την τρέχουσα εισφορά, βάσει της ΔΚ, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα εντοπισμού τυχόν προηγούμενων οφειλών προς το Ταμείο.

Σύσταση: Το Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ να τροποποιηθεί κατάλληλα ώστε να παρουσιάζει και τις παλαιότερες οφειλές των παραγωγών.

Το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι δεν είναι εφικτό να γίνει διασύνδεση του Συστήματος Διαχείρισης ΔΚ και του συστήματος Bluebyte, λόγω του ότι το τελευταίο δεν υποστηρίζει την οποιαδήποτε διασύνδεση, αφού είναι πεπαλαιωμένο (βάση δεδομένων Advantage). Ωστόσο, όπως μας ανέφερε, θα δώσει οδηγίες σε όλους τους ταμίες των ΕΓΓ, όπως, κατά την πληρωμή της οποιαδήποτε εισφοράς ανατρέχουν στο Bluebyte για να ελέγχουν τυχόν προηγούμενες οφειλές των καλλιεργητών και ότι η οριστική επίλυση του ζητήματος θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ.

4.4 Χρήση διαφορετικών λογισμικών Συστημάτων.

Σε αρκετά στάδια εφαρμογής των διαδικασιών του Ταμείου, γίνεται συνδυασμένη χρήση πέραν του ενός λογισμικού συστήματος, στις πλείστες των περιπτώσεων χωρίς να εφαρμόζεται αυτοματοποιημένη διασύνδεση (interface), αυξάνοντας τον κίνδυνο διενέργειας λαθών καταχώρισης και μεταφοράς των δεδομένων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- ◆ Το ποσό της εισφοράς κάθε παραγωγού το οποίο υπολογίζεται αυτόματα από το Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ χρεώνεται χειροκίνητα στη μερίδα του στο σύστημα BlueByte. Σε περίπτωση εξόφλησης η απόδειξη είσπραξης εκτυπώνεται από το σύστημα BlueByte. Το γεγονός ότι το ποσό των εισφορών καταχωρίζονται στο σύστημα BlueByte χειροκίνητα και όχι με αυτοματοποιημένη διαδικασία αυξάνει τον κίνδυνο λαθών.
- ◆ Οι λειτουργοί των ΕΓΓ, καταχωρίζουν στο σύστημα BlueByte τις ΔΖ οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις βασίζονται σε στοιχεία που περιλαμβάνονται στις ΔΚ (π.χ. δενδρώδεις καλλιέργειες). Ωστόσο οι ΔΚ καταχωρίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η σύγκριση τους με τις ΔΖ και να αυξάνεται ο κίνδυνος λανθασμένης καταχώρισης στοιχείων κατά την καταχώριση των ΔΖ στο σύστημα BlueByte.

Σύσταση: Το ΤΓ να διασφαλίσει ότι διενεργούνται συστηματικοί διασταυρούμενοι έλεγχοι σε όλα τα στάδια των διαδικασιών, έτσι ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος διενέργειας λαθών καταχώρισης/εισαγωγής των δεδομένων μεταξύ των συστημάτων.

Επίσης το ΤΓ σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής να λάβει υπόψη τη σύσταση μας, στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού και ανάπτυξης του ΟΠΣΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα θεσμοθετήσει σχετική διαδικασία διασταυρούμενων ελέγχων από τα ΕΓΓ και ότι η οριστική επίλυση του ζητήματος θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ.

4.4.1 Αδυναμίες που σχετίζονται με το Σύστημα Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας.

Στο πλαίσιο του ελέγχου εντοπίσαμε τις ακόλουθες αδυναμίες και παραλείψεις:

- α. Δεν έχει καθοριστεί Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών.
- β. Δεν μπορεί να εξαχθεί από το σύστημα κατάσταση όλων των εξουσιοδοτημένων χρηστών του. Επίσης δεν τηρείται σχετικό μηχανογραφημένο μητρώο στο οποίο να φαίνονται, ανά πάσα στιγμή, οι ενεργοί/ανενεργοί χρήστες, τα δικαιώματα και οι ρόλοι τους. Ο Διαχειριστής του συστήματος μπορεί μεν να εξασφαλίσει την σχετική πληροφόρηση, απαιτείται όμως η διενέργεια μιας διαδικασίας αχρείαστα πολύπλοκης, που δεν διευκολύνει την παρακολούθηση από τον διαχειριστή.
- γ. Δεν διενεργούνται έλεγχοι δικαιωμάτων χρηστών από τον Διαχειριστή του συστήματος ή/και τη Διεύθυνση. Κατόπιν αιτήματος μας, ο Διαχειριστής μάς προσκόμισε τη σχετική πληροφόρηση.

- δ.** Το σύστημα δεν τηρεί ελεγκτικό ίχνος (audit trail), αλλά μπορούν να εξαχθούν πίνακες ελέγχου (audit tables), όπου καταγράφονται όλες οι εγγραφές (update/delete) που επιφέρουν διαφοροποίηση δεδομένων που διενεργούνται από όλους τους χρήστες. Η δημιουργία νέας εγγραφής δεν καταγράφεται στους πίνακες ελέγχου, αλλά απλά παρουσιάζεται ο χρήστης ως ο δημιουργός της.
- ε.** Οι καταστάσεις ελέγχου δεν ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αλλά μόνο στις περιπτώσεις όπου προκύπτει πρόβλημα.
- στ.** Το σύστημα δεν αποσυνδέει τους συνδεδεμένους χρήστες αυτόματα, μετά από προκαθορισμένη περίοδο αδράνειας.
- ζ.** Επιτρέπονται ταυτόχρονες προσβάσεις στο σύστημα από το ίδιο όνομα χρήστη (user ID), χωρίς να διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος για τις περιπτώσεις αυτές.
- η.** Οι χρήστες δεν απενεργοποιούνται μετά από τρεις μέχρι πέντε ανεπιτυχείς προσπάθειες πρόσβασης στο σύστημα.
- θ.** Το σύστημα δεν υποχρεώνει τους χρήστες να αλλάζουν τους αρχικούς κωδικούς πρόσβασης την πρώτη φορά που τους χρησιμοποιούν.
- ι.** Το σύστημα δεν υποχρεώνει όλους τους χρήστες να αλλάζουν τον κωδικό τους κατά τη λήξη μιας καθορισμένης περιόδου 30 - 90 ημερών.
- ια.** Οι χρηστές που δεν χρησιμοποιούν το σύστημα για συγκεκριμένη περίοδο δεν απενεργοποιούνται.
- ιβ.** Ο Διαχειριστής έχει τη δυνατότητα να παραχωρεί προσβάσεις στο σύστημα, να δημιουργεί λογαριασμούς δοκιμής (testing accounts) ή ακόμη και εικονικούς χρήστες, χωρίς να χρειάζεται εκ των προτέρων έγκριση από (προϊστάμενο) λειτουργό μέσω του συστήματος.
- ιγ.** Παρουσιάζεται ανομοιομορφία στον τρόπο με τον οποίο, οι Προϊστάμενοι των Κλάδων/Υπηρεσιών και ΕΓΓ του Τμήματος αιτούνται την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα για το προσωπικό τους. Επιπρόσθετα, εντοπίσαμε περιπτώσεις όπου στα αιτήματα δεν γίνεται αναφορά στις συγκεκριμένες δραστηριότητες που θα εκτελεί ο εκάστοτε λειτουργός για τον οποίο υποβάλλεται το αίτημα παραχώρησης πρόσβασης.
- ιδ.** Δεν διενεργείται επισκόπηση, από δεύτερο λειτουργό, των παραμέτρων που εισάγονται στο σύστημα από τον Διαχειριστή.
- ιε.** Τέσσερεις λειτουργοί κατέχουν δύο διαφορετικά δικαιώματα χρήσης (π.χ. user, cashier), με αποτέλεσμα να τους παρέχει το δικαίωμα να καταχωρίζουν ΔΚ και να διενεργούν εισπράξεις για τις εν λόγω δηλώσεις. Ως εκ τούτου δεν επιτυγχάνεται ο κατάλληλος διαχωρισμός καθηκόντων.
- ιστ.** Εντοπίσαμε περιπτώσεις όπου λειτουργοί κατέχουν δικαιώματα χρήσης superuser. Με αυτό τον τρόπο, δίνεται η δυνατότητα σε σχετικά μεγάλο αριθμό χρηστών να ξεκλειδώνουν ΔΚ, να διενεργούν αλλαγές και να τις επανακλειδώνουν, χωρίς να χρειάζεται οποιαδήποτε έγκριση.

- ιζ.** Το γεγονός ότι οι ΔΚ υποβάλλονται σε έντυπη μορφή αυξάνει τον κίνδυνο να παραπέσουν ή να χαθούν προτού καταχωριστούν στο σύστημα.
- ιη.** Το σύστημα δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να καταχωρίζουν εκπρόθεσμη ΔΚ ως εμπρόθεσμη και παρέχει τη δυνατότητα κατηγοριοποίησής της ως τέτοιας.
- ιθ.** Το σύστημα δεν κλειδώνεται από τον Διαχειριστή με τη λήξη της προθεσμίας υποβολής δηλώσεων, λόγω του ότι οι χρήστες δεν προλαβαίνουν να καταχωρίσουν το σύνολο των ΔΚ.
- κ.** Η ημερομηνία της ΔΚ εισάγεται στο σχετικό πεδίο του λογισμικού συστήματος από τον χρήστη ολογράφως, σε μορφή τύπου ΧΧ/ΧΧ/ΧΧΧΧ και δεν παρέχεται η δυνατότητα επιλογής από κατάσταση προεπιλογής.
- κα.** Το πεδίο που αφορά στην «έκταση γης» μπορεί να λάβει τιμή μεγαλύτερη από την έκταση που αναγράφεται στον σχετικό τίτλο ιδιοκτησίας ή που είναι καταχωρισμένη στη βάση δεδομένων του ΚΟΑΠ.
- κβ.** Ο Διαχειριστής του συστήματος έχει το δικαίωμα να καταχωρίζει δεδομένα ετεροχρονισμένα, χωρίς να χρειάζεται έγκριση από δεύτερο Λειτουργό.
- κγ.** Δεν καταγράφονται σε καταστάσεις ελέγχου οι εξωτερικές προσβάσεις από και προς τα εσωτερικά δίκτυα του Ταμείου.
- κδ.** Η μεταφορά ευαίσθητων δεδομένων/πληροφοριών του λογισμικού συστήματος μέσω του δικτύου δεν είναι κρυπτογραφημένη.
- κε.** Η αποτελεσματικότητα των μέτρων ασφάλειας του δικτύου δεν εξετάστηκε από ειδικό σύμβουλο/εμπειρογνώμονα.
- κστ.** Η πρόσβαση στα γραφεία/κτήρια του Τμήματος κατά τις εργάσιμες ώρες δεν ελέγχεται με οποιοδήποτε τρόπο και δεν ακολουθείται συγκεκριμένη πολιτική σχετικά με τους επισκέπτες.
- κζ.** Δεν εντοπίστηκαν γραπτές εξουσιοδοτήσεις από τον Υπεύθυνο Ασφάλειας ή τη Διεύθυνση του Τμήματος, για τα άτομα που έχουν πρόσβαση στο δωμάτιο εξυπηρετητών (server room).
- κη.** Δεν καταγράφονται οι προσβάσεις στο δωμάτιο εξυπηρετητών, ούτε εάν τυχόν πρόσβαση εξωτερικών συνεργατών ή προμηθευτών γίνεται πάντα με συνοδεία του προσωπικού.
- κθ.** Πέραν του Διαχειριστή του λογισμικού συστήματος, ο οποίος μπορεί να τροποποιεί και να εισάγει νέες παραμέτρους στο σύστημα, δεν έχει οριστεί αντικαταστάτης λειτουργός σε περίπτωση απουσίας του.

Τα πιο πάνω ευρήματα δημιουργούν αυξημένους κινδύνους σε σχέση με τα πιο κάτω:

- ◆ Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο λογισμικό σύστημα.
- ◆ Παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο λογισμικό σύστημα σε λανθασμένη υποκατηγορία ή/και σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή ακόμη και δημιουργία εικονικών χρηστών.
- ◆ Αυθαίρετη/λανθασμένη καταχώριση/αλλαγή παραμέτρων υπολογισμού των εισφορών, για λιγότερες/περισσότερες περιπτώσεις από τα σχετικά διατάγματα.

- ◆ Αυθαίρετη καταχώριση/αλλαγή πληροφοριών στο σύστημα, που αφορούν στις ΔΚ, από τον αρμόδιο χρήστη.
- ◆ Καθυστερήση στην εισαγωγή των παραμέτρων χρέωσης εισφορών, με κίνδυνο τον λογισμό υποτιμημένων ή/και υπερτιμημένων των εισφορών των παραγωγών.
- ◆ Καθυστερήση των καταχωρίσεων, που αφορούν στις ΔΚ από τον αρμόδιο χρήστη στο σύστημα πληροφοριών, καθιστώντας τις ως μη επιλέξιμες.
- ◆ Καταχώριση στο λογισμικό σύστημα ΔΚ που, βάσει της ημερομηνίας υποβολής και ημερομηνία φύτευσης, είναι εκπρόθεσμες.
- ◆ Λανθασμένη/αυθαίρετη καταχώριση στο λογισμικό σύστημα πληροφοριών που αφορούν στις ΔΚ από τον αρμόδιο χρήστη.
- ◆ Μη εντοπισμός αυθαίρετης καταχώρισης στοιχείων στο λογισμικό σύστημα από τους χρήστες.
- ◆ Ετεροχρονισμένη καταχώριση, λανθασμένα ή σκόπιμα, δεδομένων στο λογισμικό σύστημα.
- ◆ Κλοπή/απώλεια ευαίσθητων προσωπικών και άλλων δεδομένων.
- ◆ Σε περιπτώσεις όπου ο Διαχειριστής του λογισμικού συστήματος αποχωρήσει από τη θέση του ή απουσιάζει με άδεια, δημιουργείται ο κίνδυνος μη ομαλής χρήσης του λογισμικού συστήματος ή συσσώρευσης εργασίας (backlog).

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να μειωθούν οι πιο πάνω κίνδυνοι στο ελάχιστο δυνατό. Επίσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής να λάβουν σοβαρά υπόψη τα υπό αναφορά ευρήματα κατά την διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης του ΟΠΣΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, προς το παρόν, θα λάβει τα πιο κάτω μέτρα, για επίλυση ορισμένων αδυναμιών που εντοπίσαμε σχετικά με το λογισμικό σύστημα Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας:

- ◆ Θα δημιουργήσει κατάσταση χρηστών στο λογισμικό σύστημα, όπου θα φαίνονται οι ενεργοί/ανενεργοί χρήστες, καθώς και οι ρόλοι και τα δικαιώματά τους (σημείο α).
- ◆ Θα δημιουργήσει έντυπο πρόσβασης χρήστη, όπου θα ζητείται γραπτή έγκριση από τον Προϊστάμενο για δημιουργία νέου χρήστη. Στο σχετικό έντυπο θα υπάρχει λεπτομερής αναφορά για τις ανάγκες πριν δοθεί άδεια για τη δημιουργία του χρήστη (σημείο β).
- ◆ Θα καταβάλει προσπάθεια έτσι ώστε οι χρήστες με διπλό ρόλο να ανήκουν σε μία κατηγορία βάσει των καθηκόντων τους (σημείο γ).
- ◆ Θα καταβάλει προσπάθεια μείωσης των χρηστών με ρόλο superuser σε ένα άτομο ανά ΕΓΓ, εκτός από τα ΕΓΓ όπου απαιτείται αντικαταστάτης, και σε ένα άτομο στην κεντρική μονάδα διαχείρισης (σημείο ιστ).
- ◆ Θα ορίσει άτομο που θα διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο στις καταστάσεις ελέγχου, έτσι ώστε να αποφεύγονται λάθη και παραλείψεις (σημεία δ και ε).

- ◆ Θα τροποποιήσει το λογισμικό σύστημα έτσι ώστε να υπάρχει αυτόματη αποσύνδεση σε περίπτωση που ο χρήστης είναι ανενεργός για περισσότερο από 30 λεπτά (σημεία στ και ια).
- ◆ Για να είναι δυνατή η διεκπεραίωση ετεροχρονισμένης καταχώρισης δεδομένων στο λογισμικό σύστημα θα απαιτείται γραπτή έγκριση από τον Προϊστάμενο (σημείο κβ).
- ◆ Θα δώσει γραπτές εξουσιοδοτήσεις στα άτομα που θα έχουν πρόσβαση στο δωμάτιο εξυπηρετητών (server room) και θα ελέγχει την πρόσβαση όλων των ατόμων στον χώρο (σημεία κζ και κη).

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η οριστική επίλυση του συνόλου των αδυναμιών/παρατηρήσεων που καταγράφουμε πιο πάνω, θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ, κατά την σχεδίαση του οποίου πρόκειται να ληφθούν υπόψη ως απαιτήσεις του Τμήματος.

4.4.2 Αδυναμίες που σχετίζονται με το λογισμικό σύστημα BlueByte.

Κατά τον έλεγχό μας εντοπίσαμε τις ακόλουθες αδυναμίες/ευρήματα που σχετίζονται με το υπό αναφορά σύστημα:

- α.** Δεν έχει καθοριστεί Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών.
- β.** Το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα εξαγωγής κατάστασης των χρηστών του. Επίσης δεν τηρείται ούτε καν σχετικό χειρόγραφο μητρώο στο οποίο να φαίνονται ανά πάσα στιγμή οι ενεργοί/ ανενεργοί χρήστες, τα δικαιώματα και οι ρόλοι τους. Ο Διαχειριστής του Συστήματος μπορεί μεν να εξασφαλίσει την σχετική πληροφόρηση, απαιτείται όμως η διενέργεια μιας αχρείαστα πολύπλοκης διαδικασίας που δεν διευκολύνει την παρακολούθηση από τον Διαχειριστή.
- γ.** Όπως μας αναφέρθηκε, διενεργούνται περιοδικά έλεγχοι δικαιωμάτων χρηστών από τον Διαχειριστή του συστήματος, καθώς επίσης όποτε ζητηθεί αναβάθμιση ή/και αλλαγή δικαιωμάτων. Ωστόσο δεν εντοπίσαμε συγκεκριμένο πρόγραμμα ελέγχων, που να διασφαλίζει τη διενέργειά τους ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ούτε προσκομίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου σχετικά έγγραφα που να τους τεκμηριώνουν.
- δ.** Το σύστημα τηρεί ημερολόγιο το οποίο παρουσιάζει αρκετές ενέργειες των χρηστών, όπως η είσοδος/έξοδος η δημιουργία/τροποποίηση καρτελών, ωστόσο αυτό δεν συνιστά ολοκληρωμένη τήρηση ελεγκτικού ίχνους (audit trail) που να καταγράφει το σύνολο των ενεργειών των χρηστών.
- ε.** Δεν διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος στις ενέργειες των χρηστών που καταγράφονται στο ημερολόγιο, ούτε έχει καθοριστεί σχετική διαδικασία ελέγχου.
- στ.** Το σύστημα δεν αποσυνδέει τους συνδεδεμένους χρήστες, μετά από προκαθορισμένη περίοδο αδράνειας.
- ζ.** Επιτρέπονται ταυτόχρονες προσβάσεις στο σύστημα από το ίδιο όνομα χρήστη (user ID) χωρίς να διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος για τις περιπτώσεις αυτές.
- η.** Οι χρήστες δεν απενεργοποιούνται μετά από τρεις μέχρι πέντε ανεπιτυχείς προσπάθειες πρόσβασης στο λογισμικό σύστημα.

- θ.** Το σύστημα δεν υποχρεώνει τους χρήστες, να αλλάζουν τους αρχικούς κωδικούς πρόσβασης την πρώτη φορά που τους χρησιμοποιούν.
- ι.** Το σύστημα δεν υποχρεώνει τους χρήστες να αλλάξουν τον κωδικό τους κατά τη λήξη μιας καθορισμένης περιόδου 30 - 90 ημερών.
- ια.** Οι χρηστές που δεν χρησιμοποιούν το σύστημα για συγκεκριμένη περίοδο δεν απενεργοποιούνται.
- ιβ.** Ο Διαχειριστής του λογισμικού συστήματος έχει τη δυνατότητα να παραχωρεί προσβάσεις στο σύστημα, να δημιουργεί λογαριασμούς δοκιμής (testing accounts) ή ακόμη και εικονικούς χρήστες, χωρίς να χρειάζεται έγκριση από (Προϊστάμενο) λειτουργό.
- ιγ.** Παρουσιάζεται ανομοιομορφία στον τρόπο με τον οποίο, οι Προϊστάμενοι των Κλάδων/Υπηρεσιών και ΕΓΓ του Τμήματος αιτούνται την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα για το προσωπικό τους. Επίσης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου στα εν λόγω αιτήματα δεν γίνεται αναφορά στις συγκεκριμένες δραστηριότητες που θα εκτελεί χρήστης για τον οποίο υποβάλλεται αίτημα παραχώρησης πρόσβασης.
- ιδ.** Σε ορισμένες περιπτώσεις διενεργήθηκαν προσθαφαιρέσεις δικαιωμάτων χρήστη στη βάση προφορικού αιτήματος.
- ιε.** Το ξεκλείδωμα της μερίδας παραγωγού από τον Διαχειριστή του συστήματος για αλλαγή σε υφιστάμενη καταχώριση, γίνεται στη βάση προφορικού αιτήματος του χρήστη, χωρίς τη λήψη οποιασδήποτε προηγούμενης έγκρισης του κατά περίπτωση Προϊστάμενου της Υπηρεσίας/Κλάδου ή του ΕΓΓ. Επιπλέον δεν διενεργείται έλεγχος της καταχώρισης/αλλαγής από δεύτερο Λειτουργό.
- ιστ.** Λειτουργός, υπεύθυνος για την είσπραξη, μπορεί να καταχωρίζει δεδομένα στο σύστημα που αφορούν σε στοιχεία καλλιεργειών αιτητών, αποζημιώσεων, ακόμη και πιστωτικών αναθεωρήσεων.
- ιζ.** Η εισαγωγή των δεδομένων στο σύστημα που διενεργούνται από τους Λειτουργούς των ΕΓΓ δεν ελέγχονται, σε όλες τις περιπτώσεις, από δεύτερο λειτουργό. Ακόμα και στις περιπτώσεις όπου διενεργείται έλεγχος, αυτός δεν τεκμηριώνεται.
- ιη.** Ο έλεγχος της εισαγωγής δεδομένων στο σύστημα δεν διενεργείται σε ολόκληρο τον πληθυσμό, αλλά σε δειγματοληπτική βάση, με αποτέλεσμα να μην τυγχάνει εφαρμογής η αρχή «Four eyes principle».
- ιθ.** Τα δεδομένα εξάγονται από το Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ σε αρχείο μορφής MS Excel και πριν την εισαγωγή τους στο σύστημα BlueByte, ταξινομούνται κατάλληλα. Η εισαγωγή της κατάστασης των δεδομένων διενεργείται χειροκίνητα, από τον Διαχειριστή του συστήματος, μέσω επιλογής που προσφέρει το σύστημα.
- κ.** Τα δεδομένα αποκοπών εισφορών αποστέλλονται από τον ΚΟΑΠ στο Ταμείο σε μορφή MS Excel και πριν την εισαγωγή τους στο σύστημα, προσαρμόζονται κατάλληλα και εισάγονται χειροκίνητα, από τον Διαχειριστή του συστήματος, μέσω επιλογής που προσφέρει το σύστημα.

κα. Για τα δεδομένα που εξάγονται από άλλες πηγές (π.χ. από ΚΟΑΠ, Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ) και εισάγονται στο σύστημα BlueByte, δεν έχει καταγραφεί διαδικασία για τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται και για τον τρόπο επιλογής του δείγματος ελέγχου, πριν την εισαγωγή τους. Η επιλογή του δείγματος βασίζεται στη κρίση των λειτουργών που θα διενεργήσουν τους ελέγχους, αυξάνοντας το ρίσκο επιλογής μη αντιπροσωπευτικού δείγματος. Ο Διαχειριστής του λογισμικού συστήματος ενημερώνεται προφορικά για την ολοκλήρωση των ελέγχων και για τα αποτελέσματά τους.

κβ. Δεν καταγράφονται σε καταστάσεις ελέγχου οι εξωτερικές προσβάσεις από και προς τα εσωτερικά δίκτυα του οργανισμού.

κγ. Η μεταφορά ευαίσθητων δεδομένων/πληροφοριών του συστήματος μέσω του δικτύου δεν είναι κρυπτογραφημένη.

κδ. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων ασφάλειας του δικτύου δεν εξετάστηκε από ειδικό σύμβουλο/εμπειρογνώμονα.

κε. Το σύστημα και άλλα λογισμικά δεν ήταν επικαιροποιημένα με τις τελευταίες ενημερώσεις ασφαλείας (security patches).

κστ. Η πρόσβαση στα γραφεία/κτήρια του Τμήματος δεν ελέγχεται με οποιοδήποτε τρόπο και δεν ακολουθείται συγκεκριμένη πολιτική σχετικά με τους επισκέπτες.

κζ. Δεν εντοπίστηκαν γραπτές εξουσιοδοτήσεις από τον Υπεύθυνο Ασφάλειας ή τη Διεύθυνση, για τα άτομα που έχουν πρόσβαση στο δωμάτιο εξυπηρετητών (server room).

κη. Δεν καταγράφονται οι προσβάσεις στο δωμάτιο εξυπηρετητών, ούτε καθορίζεται εάν η πρόσβαση εξωτερικών συνεργατών ή προμηθευτών γίνεται πάντα με τη συνοδεία προσωπικού.

κθ. Δεν έχει οριστεί αντικαταστάτης Διαχειριστή του συστήματος, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση απουσίας του, να μην μπορούν να εκτελούν τροποποιήσεις στο σύστημα ή εισαχθούν νέες παράμετροι.

Τα πιο πάνω ευρήματα, δημιουργούν αυξημένους κινδύνους σε σχέση με τα πιο κάτω:

- ◆ Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο λογισμικό σύστημα BlueByte.
- ◆ Παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο λογισμικό σύστημα για λανθασμένη υποκατηγορία ή/και σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή ακόμη και δημιουργία εικονικών χρηστών.
- ◆ Αυθαίρετη/λανθασμένη καταχώριση/αλλαγή, στοιχείων των παραγωγών, όπως στοιχεία δήλωσης καλλιεργειών, οικονομική κίνηση μερίδας, δηλώσεων ζημιών, μητρώων ζημιών κ.λπ.
- ◆ Αυθαίρετη καταχώριση/αλλαγή στο σύστημα, από τον Διαχειριστή, πληροφοριών οι οποίες εξάγονται από το λογισμικό Σύστημα Διαχείρισης ΔΚ και αφορούν σε στοιχεία καλλιέργειας, ή που αποστέλλονται από τον ΚΟΑΠ και αφορούν σε ποσά αποκοπών.
- ◆ Μη εντοπισμός αυθαίρετης καταχώρισης στοιχείων στο λογισμικό σύστημα από τους χρήστες.
- ◆ Κλοπή/απώλεια ευαίσθητων προσωπικών και άλλων δεδομένων.

- ◆ Σε περιπτώσεις όπου ο Διαχειριστής του συστήματος αποχωρήσει από την θέση του ή απουσιάζει με άδεια, δημιουργείται ο κίνδυνος να μη μπορεί να συνεχιστεί η ομαλή χρήση του λογιστικού συστήματος ή συσσώρευσης/ανολοκλήρωτης εργασίας (backlog).

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να μειωθούν οι πιο πάνω κίνδυνοι στο ελάχιστο. Επίσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής να λάβουν σοβαρά υπόψη τα πιο πάνω κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης του ΟΠΣΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα εξετάσει την υλοποίηση διάφορων μέτρων για επίλυση αριθμού αδυναμιών που εντοπίσαμε και, όπου απαιτείται, για τον σκοπό αυτό, θα εξετάσει την αναβάθμιση του συστήματος BlueByte. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι θα προχωρήσει στην υλοποίηση μέτρων μόνο στις περιπτώσεις που θα κρίνει ότι αυτά συμφέρουν οικονομικά (κόστος/όφελος) και ότι η οριστική επίλυση του συνόλου των αδυναμιών/ παρατηρήσεων που καταγράφουμε πιο πάνω, θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου ΟΠΣΔΚ.

4.4.3 Περιορισμοί του λογιστικού συστήματος Atlantis.

Κατά τον έλεγχο μας διαπιστώσαμε ότι το υπό αναφορά σύστημα δεν αποτελεί ένα ολοκληρωμένο λογιστικό σύστημα και βασίζεται στην χειροκίνητη καταχώριση πληροφοριών από το υποστηρικτικό σύστημα BlueByte, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος λάθους. Επιπλέον, σημαντικός αριθμός χρεωστών και εσόδων του Ταμείου τυγχάνουν διαχείρισης και εισπράττονται από τον ΚΟΑΠ και η σχετική πληροφόρηση διαβιβάζεται προς το Ταμείο ανά διαστήματα, σε αρχεία υπολογιστικών φύλλων (MS Excel), για καταχώριση στο λογισμικό σύστημα, μέσω χειροκίνητων διαδικασιών εισαγωγής δεδομένων.

Σημειώσαμε ότι τα δεδομένα που εξάγονται από το λογισμικό σύστημα BlueByte και εισάγονται στο λογισμικό σύστημα Atlantis, αλλά και οι λογιστικές εγγραφές που καταχωρίζονται στο λογισμικό σύστημα, δεν υπόκεινται σε έλεγχο από δεύτερο άτομο.

Σχετικά ευρήματα καταγράφονται στην επιστολή αδυναμιών του Ταμείου ημερ. 27.3.2023, που ετοιμάστηκε από εξωτερικούς ελεγκτές, καθώς και στην επιστολή ευρημάτων από έλεγχο που διενεργήθηκε από το Γενικό Λογιστήριο στο σύστημα Atlantis, ημερ. 5.7.2023.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε το σύστημα Atlantis να περιλαμβάνει όλη την πληροφόρηση των χρεωστών. Παράλληλα, η καταχώριση οποιασδήποτε λογιστικής εγγραφής στο σύστημα Atlantis να υπόκειται σε έλεγχο από δεύτερο άτομο, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος διενεργείας λαθών και αυθαίρετων καταχωρίσεων. Επίσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής να λάβουν υπόψη τα πιο πάνω κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης του ΟΠΣΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι, στο πλαίσιο σχεδιασμού του νέου ΟΠΣΔΚ, θα ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις του Ταμείου σχετικά με την υποστήριξη λειτουργιών πληροφόρησης των χρεωστών. Όσον αφορά στις λογιστικές εγγραφές στο σύστημα Atlantis, μας ανέφερε ότι αυτές δύναται να διενεργούνται από την υπεύθυνη λειτουργό με δύο συγκεκριμένες μεθόδους με ελάχιστες επεμβάσεις και χωρίς ιδιαίτερη περιπλοκότητα, ενώ ο ρόλος της με τα λογισμικά συστήματα

BlueByte και Atlantis είναι κυρίως συμφιλιωτικός, αφού στην ουσία μεταφέρονται στο δεύτερο τα στοιχεία του λογισμικού συστήματος του πρώτου τα οποία καταχωρίζονται από άλλους λειτουργούς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ετοιμάζεται, σε μηνιαία βάση, συμφιλιωτική κατάσταση των μετρητών των λογισμικών συστημάτων Atlantis και FIMAS, κάτι το οποίο μειώνει περαιτέρω τον οποιοδήποτε κίνδυνο για παράτυπη επέμβαση. Ως εκ τούτου το Τμήμα θεωρεί ότι η ανάγκη για δεύτερο χρήστη ελέγχου δεν είναι επιτακτική.

Όσον αφορά στη διασύνδεση του λογισμικού συστήματος Atlantis με άλλα συστήματα, μάς πληροφόρησε ότι παρόλο που υπάρχει αυτή η δυνατότητα, η υλοποίησή της απαιτεί εργατώρες μεταξύ των δύο εταιρειών (Atlantis και BlueByte), σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, καθώς και αγορά επιπλέον υποδομής (κατάλληλος διακομιστής κ.λπ.) και άρα θα πρέπει να εξετάσει εάν αξίζει να υλοποιηθεί αμέσως ή να ληφθεί υπόψη κατά την ανάπτυξη του νέου ΟΠΣΔΚ.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος.

4.4.4 Αδυναμίες που σχετίζονται με το σύστημα Atlantis.

Κατά τον έλεγχο μας εντοπίσαμε τις ακόλουθες αδυναμίες του υπό αναφορά συστήματος:

- α.** Ο τελευταίος έλεγχος/αναθεώρησης των δικαιωμάτων χρηστών διενεργήθηκε κατά τη μεταφορά του προσωπικού του ΟΓΑ στο ΤΓ και έκτοτε δεν έχουν αλλάξει.
- β.** Οι καταστάσεις ελέγχου δεν ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα από τον υπεύθυνο ασφάλειας, ούτε έχει καθοριστεί οποιαδήποτε διαδικασία ελέγχου.
- γ.** Το σύστημα δεν αποσυνδέει τους ενεργούς χρήστες μετά από προκαθορισμένη περίοδο αδράνειας.
- δ.** Επιτρέπονται ταυτόχρονες προσβάσεις στο σύστημα με το ίδιο όνομα χρήστη (user ID). Στο σύστημα υπάρχει υποενότητα η οποία παρέχει δυνατότητα ελέγχου των ενεργών συνδέσεων, αλλά δεν τεκμηριώνεται κατά πόσο διενεργείται οποιασδήποτε έλεγχος.
- ε.** Τα δεδομένα εξάγονται από το λογισμικό σύστημα BlueByte και εισάγονται στο σύστημα Atlantis χειροκίνητα, από τον χρήστη του Συστήματος.
- στ.** Τα δεδομένα που εξάγονται από το λογισμικό σύστημα BlueByte και εισάγονται στο λογισμικό σύστημα Atlantis, από τον χρήστη του Συστήματος, δεν υπόκειται σε έλεγχο από δεύτερο άτομο.
- ζ.** Οι λογιστικές εγγραφές που καταχωρίζονται στο σύστημα από τον αρμόδιο χρήστη δεν υπόκεινται σε έλεγχο από δεύτερο άτομο.
- η.** Η μεταφορά ευαίσθητων δεδομένων/πληροφοριών του συστήματος μέσω του δικτύου δεν είναι κρυπτογραφημένη.
- θ.** Η αποτελεσματικότητα των μέτρων ασφάλειας του δικτύου δεν εξετάστηκε από ειδικό σύμβουλο/εμπειρογνώμονα.

- ι. Το λειτουργικό σύστημα και άλλα λογισμικά δεν έχουν επικαιροποιηθεί με τις τελευταίες ενημερώσεις ασφαλείας (security patches).
- ια. Η πρόσβαση στα γραφεία/κτήρια του Τμήματος δεν ελέγχεται με οποιοδήποτε τρόπο και δεν ακολουθείται συγκεκριμένη πολιτική σχετικά με τους επισκέπτες.
- ιβ. Δεν εντοπίστηκαν γραπτές εξουσιοδοτήσεις από τον Υπεύθυνο Ασφάλειας ή τη Διεύθυνση, των ατόμων που έχουν πρόσβαση στο δωμάτιο εξυπηρετητών (server room).
- ιγ. Δεν καταγράφονται οι προσβάσεις στο δωμάτιο εξυπηρετητών.

Τα πιο πάνω ευρήματα δημιουργούν αυξημένους κινδύνους σε σχέση με τα πιο κάτω:

- ◆ Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο λογισμικό σύστημα Atlantis.
- ◆ Παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο λογισμικό σύστημα σε λανθασμένη υποκατηγορία ή/και σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή ακόμη και δημιουργία εικονικών χρηστών.
- ◆ Λανθασμένη μεταφορά δεδομένων από το σύστημα BlueByte στο λογισμικό σύστημα Atlantis.
- ◆ Αυθαίρετη/λανθασμένη καταχώριση εγγραφής/στοιχείων στο σύστημα και μη εντοπισμός από τους χρήστες.
- ◆ Κλοπή/απώλεια ευαίσθητων προσωπικών και άλλων δεδομένων.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να μειωθούν οι πιο πάνω κίνδυνοι στο ελάχιστο. Επίσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής να λάβει υπόψη τα πιο πάνω κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης του ΟΠΣΔΚ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι κατά τον σχεδιασμό και ανάπτυξη του νέου λογισμικού θα λάβει υπόψη τις υπό αναφορά παρατηρήσεις μας. Όσον αφορά συγκεκριμένα στους ενεργούς χρήστες, μας πληροφόρησε ότι είναι μόνο δύο (η υπεύθυνη Λειτουργός καταχώρισης των συναλλαγών και ο υποστηρίκτρια εταιρία του λογισμικού συστήματός) (σημεία α και β).

Σημειώσαμε ότι, κατά την διενέργεια του ελέγχου από την Υπηρεσία μας και βάσει στοιχείων που μας παραχώρησε το ΤΓ, διαπιστώσαμε ότι οι ενεργοί χρήστες ήταν συνολικά τέσσερεις. Παρά ταύτα, η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της, για την ανάγκη ελέγχου των δικαιωμάτων χρήσης και των καταστάσεων ελέγχου ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ανεξαρτήτως του αριθμού των χρηστών.

Σχετικά με την αποσύνδεση των χρηστών από το σύστημα, το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι οι χρήστες αποσυνδέονται από τον διακομιστή (server) μετά από δέκα λεπτά αδράνειας (σημείο γ). Επισημάναμε ότι, κατά τη διενέργεια του ελέγχου από την Υπηρεσία μας και βάσει στοιχείων που μας παραχωρήθηκαν, διαπιστώσαμε ότι οι χρήστες αποσυνδέονται από το σύστημα σε εύλογο χρονικό διάστημα, λόγω του ότι υποχρεώνονται από το λειτουργικό σύστημα του υπολογιστή τους, και όχι στη βάση περιορισμού του λογισμικού συστήματος Atlantis.

Επίσης, το ΤΓ μας πληροφόρησε ότι τα δεδομένα που καταχωρίζονται από το λογισμικό σύστημα BlueByte εξάγονται σε συγκεκριμένο αρχείο, το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί από τον χρήστη εισαγωγής στο σύστημα Atlantis (σημείο ε).

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος, αφού η χειροκίνητη καταχώριση των δεδομένων στο Atlantis, αυξάνει τον κίνδυνο διενέργειας λαθών.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι, όσον αφορά στα δεδομένα που εισάγονται μαζικά στο σύστημα Atlantis από το αρχείο που εξάγεται από το σύστημα BlueByte, υπάρχει η δυνατότητα για έλεγχο από δεύτερο άτομο, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για εκτύπωση της ανάλυσης των δεδομένων πριν ακόμα δημιουργηθούν οι συναλλαγές στο λογισμικό σύστημα Atlantis, καθότι σε πρώτη φάση εισάγονται σε βοηθητικό πίνακα. Επιπλέον, μας ανέφερε ότι παρέχεται η δυνατότητα για δημιουργία των συναλλαγών μαζικά ως μη εγκεκριμένες, ούτως ώστε το υπεύθυνο/δεύτερο άτομο να τις ελέγξει και να τις εγκρίνει (σημεία στ και ζ). Επισημάναμε ότι, κατά τη διενέργεια του ελέγχου από την Υπηρεσία μας, το ΤΓ δεν μας ενημέρωσε ότι το σύστημα παρέχει τη σχετική δυνατότητα, ούτε εντοπίσαμε να γίνεται οποιαδήποτε χρήση της.

Όσον αφορά στην παρατήρησή μας για μη κρυπτογράφηση των πληροφοριών, το ΤΓ μάς απάντησε μόνο επί της κρυπτογράφησης των προσωπικών δεδομένων (σημείο η). Επισύραμε την προσοχή του ΤΓ στο γεγονός ότι, κατά τη διενέργεια του ελέγχου από την Υπηρεσία μας και βάσει στοιχείων που μας παραχωρήθηκαν, γινόταν παραδοχή ότι δεν διενεργείται κρυπτογραφημένη μεταφορά των πληροφοριών του συστήματος μέσω του δικτύου.

4.5 Ενστάσεις

4.5.1 Διασφάλιση αμεροληψίας των μελών της Επιτροπής Ενστάσεων.

Διαπιστώσαμε ότι τα μέλη της Επιτροπής Ενστάσεων δεν συμπληρώνουν, ούτε υπογράφουν οποιοδήποτε έντυπο αμεροληψίας και μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφέροντος, έτσι ώστε σε πιθανές περιπτώσεις ύπαρξης σύγκρουσης συμφέροντος, το συγκεκριμένο μέλος να αντικαθίσταται/εξαιρείται από τη σχετική διαδικασία.

Σύσταση: Το ΤΓ να ετοιμάσει πρότυπο έντυπο έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αμεροληψία και μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφέροντος των μελών της Επιτροπής Ενστάσεων, στο οποίο να δηλώνεται ότι το μέλος δεν έχει εμπλακεί σε κανένα στάδιο της πρωτοβάθμιας εξέτασης της ΔΚ/ΔΖ.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας και, για τον σκοπό αυτό, ετοίμασε σχετικό έντυπο.

4.5.2 Τήρηση Μητρώων Ενστάσεων.

Διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένα ΕΓΓ δεν τηρούνται αναλυτικά μητρώα ενστάσεων.

Σύσταση: Όλα τα ΕΓΓ του Τμήματος να τηρούν αναλυτικά μητρώα ενστάσεων, ώστε να επιτυγχάνεται η εύκολη παρακολούθηση της πορείας κάθε επί μέρους ένστασης, να

αποφεύγονται περιστατικά μη εξέτασης εντάσεων που παραλήφθηκαν, καθώς και για λόγους συλλογής και ανάλυσης στατιστικών στοιχείων.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας και, για τον σκοπό αυτό, θα δώσει εκ νέου σχετική οδηγία για τήρηση του μητρώου από τα ΕΓΓ, διενεργώντας ταυτόχρονα και σχετικό έλεγχο για βεβαίωση της τήρησής του.

4.5.3 Επανακαθορισμός των τελών ενστάσεων.

Διαπιστώσαμε ότι τα τέλη ενστάσεων, κυρίως αυτών που αφορούν σε θέματα Πορισμάτων Εκτίμησης Ζημίας, δίνουν τη δυνατότητα στους παραγωγούς να υποβάλουν ένσταση με τη χρέωση ποσού κατά αποκοπή ύψους €65, ανεξαρτήτως του αριθμού των τεμαχίων για τα οποία υποβάλλεται ένσταση και το είδος της καλλιέργειας. Σε περιπτώσεις όπου εντοπιστεί λάθος, το τέλος ένστασης επιστρέφεται στον παραγωγό. Συγκεκριμένα, εντοπίσαμε περίπτωση παραγωγού ο οποίος υπέβαλε ένσταση για εννέα πορίσματα σχετικά με ανομβρία σε σιτηρά και ξηρικά κτηνοτροφικά φυτά (αφορούσαν σε 142 αγροτεμάχια σε εννέα διαφορετικές Κοινότητες) και σε 12 πορίσματα σχετικά με παγετό σε κριθάρι (αφορούσαν σε 144 αγροτεμάχια σε 12 διαφορετικές Κοινότητες), πληρώνοντας τέλη ένστασης €65. Από την εξέταση της ένστασης προέκυψε σφάλμα σε μόνο ένα πόρισμα σχετικά με παγετό σε κριθάρι που αφορούσε σε οκτώ αγροτεμάχια σε μια κοινότητα, με αποτέλεσμα τα τέλη ένστασης να επιστραφούν στον παραγωγό.

Επιπλέον στη συγκεκριμένη περίπτωση, λόγω του μεγάλου αριθμού των τεμαχίων, η δήλωση ένστασης του παραγωγού δεν ήταν καταλλήλως συμπληρωμένη αφού δηλώθηκε απλώς ότι «όλα τα τεμάχια που βρίσκονται στη ΔΖ», χωρίς να αναγράφονταν αναλυτικά.

Το χαμηλό ύψος των τελών ενστάσεων, δεν αποτρέπει την υποβολή ενστάσεων για μεγάλο αριθμό τεμαχίων.

Σύσταση: Το ΤΓ να μελετήσει και επανακαθορίσει το ύψος του τέλους ενστάσεων.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι τα τέλη ενστάσεων καθορίστηκαν μετά από πολύμηνη διαπραγμάτευση με τις αγροτικές οργανώσεις, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου και, λόγω τούτου, θεωρεί αρκετά δύσκολο, έως αδύνατο, να αλλάξει, επί του παρόντος, ο τρόπος υπολογισμού τους.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τη θέση της επί του θέματος.

4.6 Εγχειρίδια και κατάλογοι.

4.6.1 Κατάλογος καλλιεργητικών δραστηριοτήτων εκτός εποχής.

Βάσει των γενικών περιορισμών του ΑνΕΠ, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους εκτός εποχής ή σε ακατάλληλες ζώνες, δεν λαμβάνουν σχετική ενίσχυση. Για τον σκοπό αυτό, καταρτίστηκε σχετικός κατάλογος ο οποίος αναφέρεται στα χρονικά όρια κάλυψης ορισμένων καλλιεργειών, σε σχέση με την ποικιλία/εποχή/είδος ζημιάς. Όπως ενημερωθήκαμε, ο

εν λόγω κατάλογος δεν έχει κοινοποιηθεί στους παραγωγούς έτσι ώστε να γνωρίζουν, εκ των προτέρων, τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το Σχέδιο.

Στην Μελέτη Αξιολόγησης εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων στο πλαίσιο χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων για την αντιστάθμιση ζημιών στον τομέα της Γεωργίας, που διενήργησε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ κατά το έτος 2021, αναφέρεται ότι, αφού μελετήθηκε ο σχετικός κατάλογος καλλιεργητικών δραστηριοτήτων εκτός εποχής διαπιστώθηκε πως χρίζει εμπλουτισμού, έτσι ώστε να συμπεριλάβει περαιτέρω καλλιέργειες που δεν καλύπτονται. Από σχετικό έλεγχο που διενεργήσαμε στον εν λόγω κατάλογο και όπως πληροφορηθήκαμε από τον επικεφαλής του ΚΔΓΛΠ, δεν φαίνεται να έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε μέτρα για εμπλουτισμό του.

Σύσταση: Ως και η εισήγηση της υπό αναφορά μελέτης, το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε ο σχετικός κατάλογος που περιλαμβάνει τις περιπτώσεις όπου οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους εκτός εποχής, να εμπλουτιστεί με το σύνολο των περιπτώσεων και να κοινοποιηθεί στους παραγωγούς, για να γνωρίζουν εκ των προτέρων τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το Σχέδιο.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι έχει διαμορφώσει κατάλογο με τις περιπτώσεις όπου η εμπειρία έδειξε ότι υπάρχουν «παράτολμες» καλλιεργητικές επιλογές από μέρους των παραγωγών, με σκοπό την ενδυνάμωση των εκτιμητών, ώστε να εκδίδουν πορίσματα που να τους αποκλείουν από την ενίσχυση, ωστόσο ο εν λόγω κατάλογος δεν μπορεί να είναι εξαντλητικός. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, σε σχέση με τη σύσταση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ, έγινε εμπλουτισμός, ενώ το βελτιωμένο αποτέλεσμα στάλθηκε στα ΕΓΓ για εισηγήσεις χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε νέα προσθήκη εκ μέρους τους (κρίνουν το αποτέλεσμα επαρκές). Το ΤΓ θα αναρτήσει στην ιστοσελίδα του τον πίνακα, που θα αναφέρει ότι δεν είναι εξαντλητικός.

4.6.2 Εγχειρίδιο Διαδικασιών.

Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου, που επικαιροποιήθηκε τον Μάιο 2022, θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με κάποιες επιπρόσθετες πληροφορίες που αφορούν στην όλη διαδικασία.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, με βάση το Εγχειρίδιο Διαδικασιών, η κοινοποίηση των πορισμάτων εκτίμησης γίνεται με αποστολή προσωπικής επιστολής ή ηλεκτρονικού μηνύματος προς τους ενδιαφερόμενους, αλλά στην πράξη ενημερωθήκαμε ότι εφαρμόζεται μόνο το πρώτο.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει διαδικασίες οι οποίες δεν εφαρμόζονται στην πράξη, είτε λόγω του γεγονότος ότι το προσωπικό, κυρίως στα ΕΓΓ, δεν έτυχε ενημέρωσης, είτε λόγω του ότι δεν εκπαιδεύτηκε κατάλληλα, με βάση τις επικαιροποιημένες διαδικασίες. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, με βάση το Εγχειρίδιο Διαδικασιών και το Άρθρο 9 του ΑνΕΠ, μετά την έκδοση των πορισμάτων για μια ζημιά ετοιμάζεται έκθεση από την Επαρχιακή Επιτροπή και αποστέλλεται στον ΚΔΚ για αξιολόγησή της. Διαπιστώσαμε ότι η συγκεκριμένη διαδικασία δεν εφαρμόζεται στην πράξη.

Σύσταση: Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου να εμπλουτιστεί και επικαιροποιηθεί κατάλληλα από τον αρμόδιο Κλάδο του ΤΓ, να κοινοποιηθεί στο προσωπικό και να διενεργηθούν σχετικές εκπαιδεύσεις για σκοπούς ομοιόμορφης εφαρμογής των διαδικασιών.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας και ότι θα αναθεωρήσει το Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Ταμείου.

4.6.3 Εγχειρίδιο Εκτιμητικής.

Με σκοπό την εφαρμογή ενός ομοιόμορφου τρόπου εκτίμησης της ζημιάς σε παγκύπρια βάση ετοιμάστηκε το 2020, με τη συνδρομή τόσο του ΚΔΚ όσο και του ΚΔΓΛΠ, σχετικό Εγχειρίδιο Εκτιμητικής, το οποίο περιγράφει τη μεθοδολογία εκτίμησης ζημιάς σε συγκεκριμένες καλλιέργειες, για συγκεκριμένα είδη ζημιών.

Στη Μελέτη Αξιολόγησης των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων στο πλαίσιο χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων για την αντιστάθμιση ζημιών στον τομέα της Γεωργίας, που διενεργήθηκε από την ΥΕΕ του ΤΓ κατά το έτος 2021, αφού μελετήθηκε το υπό αναφορά εγχειρίδιο, διαπιστώθηκε ότι δεν περιλαμβάνει μεθοδολογίες εκτίμησης ζημιάς για ορισμένες περιπτώσεις, όπως π.χ. πυρκαγιές. Επίσης, διαπιστώθηκε η ανάγκη όπως προσδιοριστεί επακριβώς το ποσοστό δειγματοληψίας που καλούνται να εξετάσουν οι εκτιμητές κατά την επιτόπια επίσκεψή τους για εκτίμηση ζημιάς με ομοιόμορφο τρόπο. Ανάλογη ανάγκη διαπιστώθηκε και στην περίπτωση όπου ο εκτιμητής καλείται να διενεργήσει εκτίμηση σε ένα μεγάλο αριθμό και έκταση τεμαχίων, όπου σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να επιλέξει δειγματοληπτικά τα τεμάχια για τα οποία θα προβεί σε εκτίμηση ζημιάς.

Από συνοπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε στο σχετικό Εγχειρίδιο, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα από το ΤΓ, για την επίλυση των σχετικών ευρημάτων.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον εμπλουτισμό του εγχειρίδιου εκτιμητικής και ενημέρωση των λειτουργών που διενεργούν τις εκτιμήσεις, έτσι ώστε να είναι σε θέση να διενεργούν ορθότερες και αποτελεσματικότερες εκτιμήσεις.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι θα προχωρήσει σε επαναξιολόγηση για τυχόν καλλιέργειες ή ζημιές που δεν περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Εκτιμητικής και, όσον αφορά στις πυρκαγιές, θα ετοιμάσει σχετικό οδηγό εκτίμησης, που θα ενσωματωθεί στο εγχειρίδιο. Επιπλέον, το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι το ποσοστό δειγματοληψίας κατά τον επιτόπιο έλεγχο εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (π.χ. το είδος της καλλιέργειας και της ζημιάς, τον τρόπο που επηρεάστηκε η καλλιέργεια, τον αριθμό των πληγέντων τεμαχίων ανά ζημιόγONO αίτιο/καλλιέργεια κ.λπ.) και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να καθορίσει συγκεκριμένο ποσοστό δειγματοληψίας. Επίσης, επισήμανε ότι οι εκτιμητές είναι εκπαιδευμένοι ώστε να έχουν την ικανότητα επιλογής του αντιπροσωπευτικού δείγματος, που θα οδηγήσει σε αντικειμενικά συμπεράσματα εκτίμησης, λαμβάνοντας υπόψη όλη την πληγείσα περιοχή και όλες τις υπό αναφορά καλλιέργειες. Το ΤΓ κρίνει επίσης πολύ σημαντική τη συνεχή παρουσία Συντονιστή Εκτιμήσεων, ο οποίος καθοδηγεί στο πεδίο.

4.7 Υλοποίηση συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματος Γεωργίας.

Όπως διαπιστώσαμε, αρκετά από τα ευρήματα που εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ελέγχου και περιγράφονται αναλυτικά πιο πάνω, περιλαμβάνονται και

στη Μελέτη Αξιολόγησης των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων στο πλαίσιο χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων, που εκπονήθηκε από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ κατά το έτος 2021. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- ◆ Υποβολή λανθασμένων στοιχείων από τους παραγωγούς, σε σχέση με το είδος και την έκταση των καλλιεργειών με αποτέλεσμα να καταβάλλονται μεγαλύτερα/χαμηλότερα ποσά εισφορών (σημείο 4.1.2).
- ◆ Ανομοιομορφία στην αντιμετώπιση των παραγωγών, οι οποίοι δεν προσκομίζουν τα απαραίτητα έγγραφα κατά την υποβολή των ΔΚ, από του λειτουργούς των ΕΓΓ και μη συμπλήρωση του καταλόγου ελέγχου για τις ΔΚ (σημείο 4.1.5).
- ◆ Μη διενέργεια επαρκών διασταυρούμενων ελέγχων σχετικά με τη νομιμότητα κατοχής των τεμαχίων που περιλαμβάνονται στις ΔΚ, στις περιπτώσεις όπου οι παραγωγοί δεν έχουν δηλώσει τα τεμάχια τους στον ΚΟΑΠ (σημείο 4.1.8).
- ◆ Εντοπισμός περιπτώσεων όπου οι αποκοπές που διενεργούνται από τον ΚΟΑΠ μέσω των Εκταρικών Επιδοτήσεων είναι μεγαλύτερες από τα πραγματικά οφειλόμενα υπόλοιπα των παραγωγών ως αποτέλεσμα κυρίως χρονικών διαφορών (σημείο 4.1.9).
- ◆ Μη εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και μη διενέργεια ικανοποιητικών ελέγχων για να βεβαιώνεται ότι οι αιτητές-παραγωγοί πληρούν όλα τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας βάσει του άρθρου 11 του ΑΝΕΠ (σημείο 4.2.5).
- ◆ Καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της όλης διαδικασίας από το στάδιο της λήψης της ΑΖ μέχρι και την καταβολή αποζημιώσεων προς τους δικαιούχους παραγωγούς, λόγω επαναδιενέργειας διοικητικών ελέγχων από τους Κλάδους του ΤΓ (σημείο 4.2.14).
- ◆ Τα δεδομένα που εξάγονται από το λογισμικό σύστημα BlueByte και εισάγονται στο λογισμικό σύστημα Atlantis από τον χρήστη του συστήματος, δεν υπόκεινται σε έλεγχο από δεύτερο άτομο (σημείο 4.4.4 στ.).

Παρατηρήσαμε ότι οι σχετικές με τα πιο πάνω θέματα συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας του ελέγχου της Υπηρεσίας μας, δεν είχαν υλοποιηθεί.

Σύσταση: Το ΤΓ να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να υλοποιούνται οι συστάσεις της υπό αναφορά Υπηρεσίας του Τμήματος, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Το ΤΓ μάς πληροφόρησε ότι υλοποίησε ένα μεγάλο μέρος των συστάσεων και δρομολόγησε την υλοποίηση των υπόλοιπων, αφού δεν είναι όλες οι εισηγήσεις άμεσα ή εύκολα εφαρμόσιμες. Επίσης, μας ενημέρωσε ότι θα θεσμοθετήσει την πραγματοποίηση, σε τακτά χρονικά διαστήματα, συναντήσεων, μεταξύ της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ και των Κλάδων του, ώστε να ελέγχεται η πρόοδος των εργασιών που απορρέουν από τον εκάστοτε έλεγχο, να συζητούνται τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται και να ενημερώνεται κατάλληλα ο πίνακας συμμόρφωσης που τηρεί η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΤΓ.

5. Γενικά συμπεράσματα

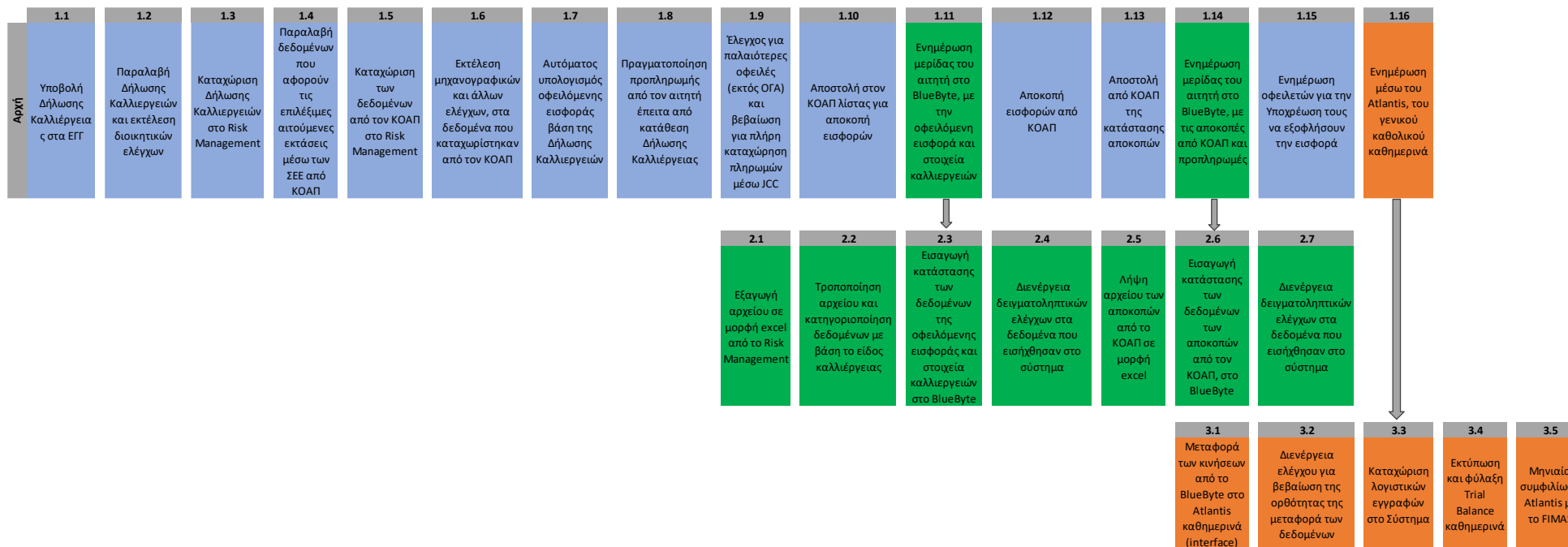
Όπως προκύπτει από τα ευρήματα του ελέγχου της Υπηρεσίας μας, το Ταμείο παρουσιάζει αριθμό αδυναμιών που σχετίζονται με τις δικλίδες ασφαλείας που εφαρμόζονται, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι κίνδυνοι μη συμμόρφωσής του με το θεσμικό πλαίσιο που το διέπει. Αριθμός αδυναμιών απορρέει, κατά κύριο λόγο, από τη χρήση τριών λογισμικών συστημάτων, σε διάφορα στάδια των διαδικασιών που ακολουθούνται, τα οποία δεν διασυνδέονται μεταξύ τους.

6. Γενικές συστάσεις

Συστήσαμε όπως το ΤΓ καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να διασφαλίσει ότι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και από τους ίδιους τους παραγωγούς γίνεται πάντοτε στο πλαίσιο της νομιμότητας και των κανόνων που το διέπουν. Παράλληλα, το Τμήμα να βελτιώσει τις διαδικασίες που ακολουθεί όπως επίσης να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για βελτίωση των αδυναμιών των δικλίδων ασφαλείας, έτσι ώστε να επιτευχθεί μετριασμός των κινδύνων που σχετίζονται με τη λειτουργία του.

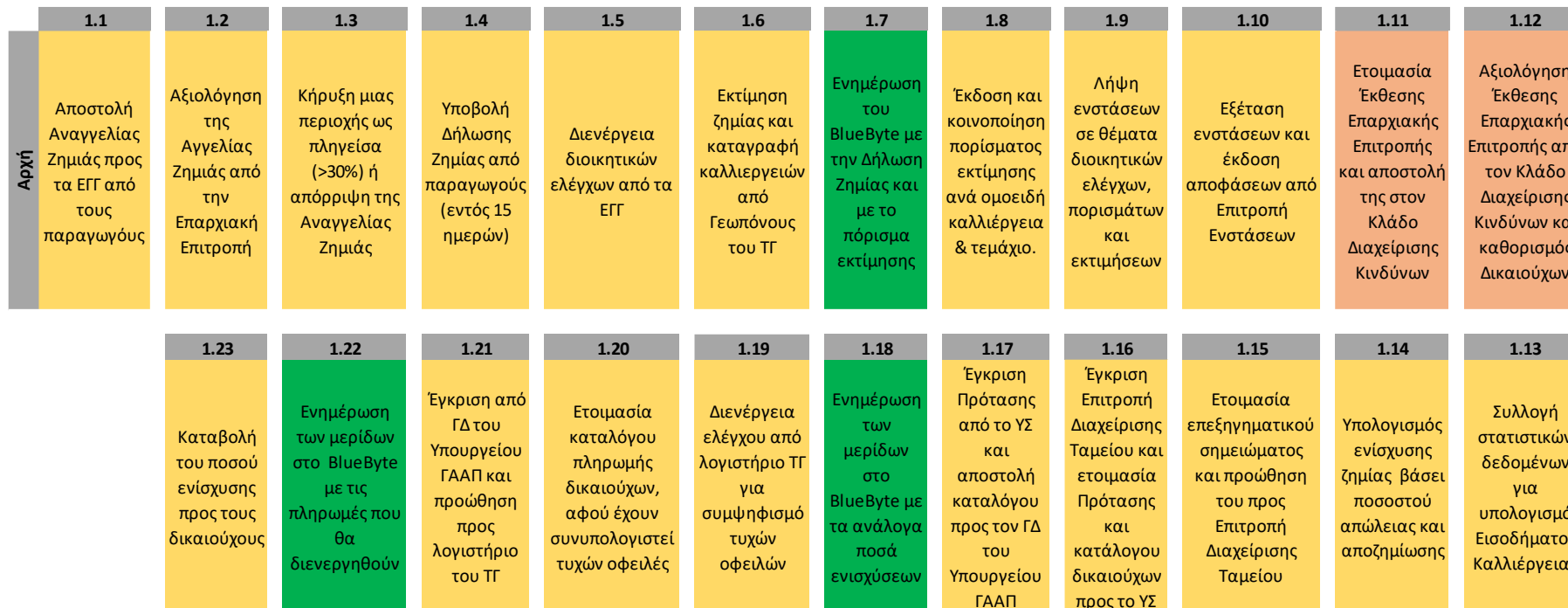
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 – Διάγραμμα Ροής παραλαβής Δηλώσεων Καλλιεργειών και καταβολής των εισφορών.

Εμπλοκή λογισμικού συστήματος Διαχείρισης Δηλώσεων Καλλιέργειας.
 Εμπλοκή λογισμικού συστήματος BlueByte.
 Εμπλοκή λογισμικού συστήματος Atlantis.

Παράρτημα 2 – Διάγραμμα Ροής διαχείρισης των ζημιών και καταβολής των αποζημιώσεων.

 Εμπλοκή λογισμικού συστήματος BlueByte.
 Βήμα του Εγχειρίδιου Διαδικασιών Ταμείου που δεν εφαρμόζεται στην πράξη.